

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

Vol. LXXXII Kaina 30 c.

ANTRADIENIS - TUESDAY, KOVAS - MARCH 1, 1988

Nr. 41

„Aušra“, Nr. 52 (92)

Tegul meilė Lietuvos
Dega mūsų širdyse,
Vardan tos Lietuvos
Vienybė tezydi!

Jo nurodytu keliu

(Tęsinys)

Dabar ir vėl Lietuva, nukraujavusi II pasauliniame kare, perėjusi tarybinius kalėjimus, lagerius tremtinių kelių, intensyviai ruošiamą tarybiniam „tautų suartėjimui“...

Tačiau ir su priešiškomis Evangelijai jėgomis reikia kovoti tik Evangelijos ginklais - tiesos ir meilės ginklais. Ypač didžiosios pasaulio valstybės svarbu savo politiką patikrinti - ar ji neprieštaruoja Evangelijos dvasiai?

Garbė didelėms valstybėms ir tautoms, kurios užtikrina visiems savo piliečiams, nepaisant jų ištikimybės ir tautybės, lygias teises ir laisves, ir kurių kaimynystėje ramiai, be baimės būti pavergtom, gyvena mažos valstybės. Tuo grindžiamas tikrasis humanizmas, tikroji civilizacija, kultūra, demokratija. Kitaip visa tai tėra tik graži skraistė, pridengianti tą patį barbariškumą, laukiniškumą, net žmogėdriškumą.

Reikia marinti neapykantos, keršto, gėdos dvasią, kad ji nenumarintų pačios žmonijos. Reikia dėti visas pastangas, kad ateinančių kartų negadintų baugios savokos ir nekankintų juoda realybė: vergija, okupacija, agresija, ekspansija, aneksija, kolonializmas, rasizmas, fašizmas, godusis kapitalizmas, ateistinis komunizmas, apatėdas ir pan. Visa tai turėtų būti sunaikinta Evangelijos ginklais, kad visko nesunaikintų pragariški neapykantos ginklai. Kitos alternatyvos nėra. Ir laukti, abejoti, kad rinktis, taip pat nėra kada. Turime visa tai suvokti šiandien, nes rytoj - gali būti per vėlu...

Todėl ir mes, lietuviai, kai, švęsdami Vasario 16-ąją, susimąstome dėl savo tėvynės dabarties ir jos ateities, visa tai privalome apmąstyti Evangelijos šviesoje. Mes turime eiti patys ir vesti savo tautą į laisvą ir laimingą ateitį tik Kristaus nurodytu keliu.

Kasdien kraujo praliejimas

Arrub. - Izraelio okupuotose žemėse kasdien žūdo po vieną palestinietį. Dabar, kai protesto veiksmai padidėjo, žuvusių kasdien jau skaičiuojama po kelis asmenis. Praėjusį savaitgalį protesto demonstracijos buvo ne tik Vakarų Kranto ir Gazos srityse, bet ir prie Vidurinių Rytų Amerikos misijos, kurią lanko ten atvykęs Valstybės sekret. G. Shultzas. Palestiniečiai skelbia, kad sekret. Shultzo šios kelionės tikslas yra užstoti Izraelį.

Palestiniečių pagrindinio organizacija, nežiūrint stiprios Izraelio kariuomenės dalinių ir policijos, sugebėjo plačiai paskleisti atspausdintus lankstinukus. Po penktadienio malūnų mečetėje protestuotojai su Palestinos vėliavomis ir plakatais žygiavo prie amerikiečių misijos. Bet demonstracijos tuoj išviro į riaušes, nes palestiniečiai metė akmenis į Izraelio kareivius, kurie atsakė šarūnėmis dujomis, guminėmis kulkomis, o kai kur ir tikrais šoviniais. Tą dieną žuvo 4 palestiniečiai.

Nufilmavo dalį žiaurumų

Riaušių dalis su visais žiaurumais buvo CBS nufilmuota ir parodytos, kaip Izraelio kareiviai muša vaikus, laužo jaunuolių rankas ir muša su šautuvų buožėmis. Tas filmas buvo tuoj rodomas Europoje ir iššaukė didelį tarptautinį pasipiktinimą. CBS korespondentas Bob Simon padarė 40 min. filmą. Vak. Kranto komandieris gen. Amram Mitzna, pamatęs jį, pasakė, kad tai yra „siaubas. Reikia ką nors tuo reikalu daryti“.

CBS filmas buvo parodytas net per Izraelio televiziją, kas iššaukė didžiulę protesto bangą. Ypač daugelis sujaudino, kai buvo parodytas 22 m. jaunuolis, peršautas per patį širdies vidurį. Sužeistas ir prancūzų žurnalistas, kuris fotografavo protesto riaušes. Daugelis izraelitų iki šiol netikėjo, kad jų kareiviai

galėtų taip žiauriai elgtis su palestiniečiais.

„Tai, ką laimėjome, yra mūsų“

Min. pirm. Shamir leido, kad šiose demonstracijose dalyvautų ir žydų kraštutinė dešiniųjų Meir Kahane grupė, kai Izraelyje taikos reikalais lankosi Valstybės sekret. Shultzas. „Jei yra karas ir jei mes jį laimėjome, tai, ką laimėjome, yra mūsų, ir tai yra pagal visus įstatymus“, pasakė jė. „Palestina yra Jordane, bet ne Vakarų Krante ir Gazos srityje. Ar amerikiečiai nori Vidurinių Rytų pakeisti kitu Iranu?“. „Jei mes kur nors nušovėme kelis, jie turi žinoti, kad mes jį žiūrime rimtai“, sako parlamento narė Geula Chohen. „Tai yra karas, kaip ir kiekvienas karas su Sirija ar su Egiptu“.

Atsisako Sovietų pilietybės

Kaunas. - Sekmadienį, vasario 21 d. 1:40 min. popiet, prie Kauno katedros susirinko 250 žmonių pademonstruoti savo solidarumą su Borisu Ražu, kuris vasario 16 d. po vakarinių šv. Mišių Kauno katedroje demonstracijos metu buvo suimtas ir sekančią dieną nuteistas 12 parų laisvės atėmimu.

B. Ražas tuojau pradėjo bado streiką. Jo sveikata silpna ir jo draugai bijo, kad jis streiko nepergyvens. Buvo sužinota, kad Ražo kameroje, be jo, sugrūsti dar 13 asmenų. Trūksta lovų ir Ražas guli ant grindų. Ketvirtą bado streiko dieną jį aplankęs daktaras jam pasakė, kad jis jam nepadės. Jaunas Kauno poetas Vytautas Statkevičius Ražo garbei padeklamavo ištrauką iš savo kūrinio.

Demonstrantams ramiai išsiklaidžius, Vytautas Statkevičius buvo prie savo buto durų

Armėnų demonstracijos Sovietų Armenijos sostinėje Jerevane, kurias nufotografavo suomių korespondentas.

„Stalino dvasia plazdena...“

Vilnius. - LIC praneša, kad 19 lietuvių pasiuntė Gorbacioviui atvirą laišką, protestuojanti prieš trijų lietuvių - Andriaus Tuškaus, Jono Protusevičiaus ir dr. Algirdo Statkevičiaus suaiškimą, kad Tuškus kaip ir Protusevičius laikėsi labai ramiai ir tyliai. Todėl milicijos tvirtinimas, kad jie abu tarytum įžeidinėjo praeinančius žmones, necenzūriniais žodžiais keikėsi - yra aiškus melas. „Kaltė“ Protusevičiaus yra tiksliai ta, kad jis dar būdamas nepilnametis tapo partizanų Lietuvoje. O už ką valdžia sufabrikavo „bylą“ Andriui Tuškui, mums taip ir nesuprantama.

Tie lietuviai toliau rašė Gorbacioviui:

„Mes sveikiname Jūsų pastangas pataisyti stalininio režimo valstybinę mašiną. Tačiau jaučiam savo pareigą Jums pranešti, kad Stalino dvasia ir toliau plazdena virš mūsų Tėvynės Lietuvos“. Šį laišką pasirašė 19 lietuvių.

komandiruotė į Latviją ir jis nedalyvavo jokiose liaudies demonstracijose. Algis Statkevičius yra JAV pilietis, todėl jį nubaudė „tiksliai“ 30 rublių bauda. Algis Statkevičius papasakojo, kad Tuškus kaip ir Protusevičius laikėsi labai ramiai ir tyliai. Todėl milicijos tvirtinimas, kad jie abu tarytum įžeidinėjo praeinančius žmones, necenzūriniais žodžiais keikėsi - yra aiškus melas. „Kaltė“ Protusevičiaus yra tiksliai ta, kad jis dar būdamas nepilnametis tapo partizanų Lietuvoje. O už ką valdžia sufabrikavo „bylą“ Andriui Tuškui, mums taip ir nesuprantama.

Tie lietuviai toliau rašė Gorbacioviui:

„Mes sveikiname Jūsų pastangas pataisyti stalininio režimo valstybinę mašiną. Tačiau jaučiam savo pareigą Jums pranešti, kad Stalino dvasia ir toliau plazdena virš mūsų Tėvynės Lietuvos“. Šį laišką pasirašė 19 lietuvių.

Popiežius 3 kart susitiks su Waldheimu

— **Roma.** - Popiežius Jonas Paulius II, kai birželio mėnesį lankysis Austrijoje, tris kartus susitiks su prezidentu Kurtu Waldheimu, kaip to reikalauja protokolais, praneša Reuterio žinių agentūra.

Žydai tuoj pareiškė nepasitenkinimą ir sako, kad tai pakenks jų ryšiams su Vatikanu. Jie pareiškė susirūpinimą, jog Waldheimas lyds popiežių į Mauthausen koncentracijos buvusią stovyklą.

Vatikano atstovas Joaquín Navarro-Valis pasakė, kad nėra tokių planų numatyta. O Austrijos vyskupas Johann Weber iš Grazo, kuris yra popiežiaus kelionės organizaciniame komitete, pranešė, jog popiežių pasitikis prez. Waldheimas, kai jis atvyks į Austriją Vienos aerodrome, ir jį išleis iš Innsbrucko, kai popiežius išvyks iš Austrijos. Trečią kartą jie, aišku, matysis, kai Austrijos prezidentas popiežių priims valstybiniuose pietuose Hofburgo rūmose.

Tarptautinė žydų organizacija pasiuntė protesto laišką kardinolui Johannes Willebrands Vatikane, kad popiežius susitiks su prez. Waldheimu.

TRUMPAI IŠ VISUR

— **Calgary, Kanadoje.** Praėjusį sekmadienį baigėsi 16 dienų užtrukusi žiemos sporto olimpiada. Uždarymo iškilnių parade dalyvavo 57 tautų krasčių sportininkai. Sovietų Sąjunga laimėjo 29 medalius, iš jų 11 aukso, kurių tarpe yra ir lietuvaite Vida Vencienė. Rytų Vokietija laimėjo 25, Šveicarija 15, Austrija 10, Vak. Vokietija 8, Suomija ir Olandija po 7, Švedija ir Amerika po 6 (Amerika du aukso), Italija, Norvegija ir Kanada po 5, Jugoslavija ir Čekoslovakija po 3, Prancūzija 2 ir Japonija ir Lichtenšteinas po vieną medalį.

— **Cairo mieste** Valstybės sekret. Shultzas tarėsi su Egipto prez. Hosni Mubaraku Vidurinių Rytų taikos reikalais. Iš ten jis vėl iškrisdo į Izraelį.

— **Izraelio premjeras Yitzhak Shamir** vakar pranešė, kad yra uždrausta užsienio žurnalistams lankytis Izraelio užimtų krasčių teritorijoje.

— **Palestiniečių** 15 vadų praėjusį penktadienį norėjo susitikti su Valstybės sekretoriumi Shultzu, bet jiems nepavyko. Tačiau Shultzas pažadėjo juos priimti pirmadienį prieš jam išvykstant į Londoną, kur jis turės pasitarimus su Jordano karaliumi Husseinu.

— **Tunise** PLO vyriausiasis vadas Yasser Arafat pasakė, turis labai teisingą informaciją, jog Shultzo ir Izraelio tikslas yra „sustabdyti prasidėjusį judėjimą už palestiniečių pilną laisvę ir nudelsti mūsų žmonių revoliuciją“.

— **Panamoje** pašalintas iš pareigų Delvalle yra saugioje vietoje, skelbia Reuterio žinios, tačiau ir diktatorius gen. Noriega susilaukia protestų už padarytą perversmą. Praėjusį sekmadienį prieš generolą protestavo apie 2,000 panamiečių ir reikalavo sugrąžinti prezidentą į pareigas.

— **Pakistano prezidentas Muhammad Zia-ul-Hag** sukvietė parlamentą ir nepaprastą sesiją sekmadienį debatams, ar Pakistanas gali pasirašyti sutartį su Afganistanu dėl Sovietų kariuomenės išvežimo, ar turi laukti, kol bus sudaryta pereinamoji laikinoji vyriausybė.

— **Washington** prezidentas Reaganas nominavo savo ryšininką su Kongresu William Ball III Laivyno sekretoriaus pozicijai.

Armėnai nori susijungti

Lengviau valdyti suskaldytus

Maskva. - Michailas Gorbaciovas, kai jis tapo vyriausiu Sovietų Sąjungos Komunistų partijos vadu, dar niekada neturėjo tiek svarbių problemų, kaip šiuo metu. Penktadienį jis viešai per televiziją kreipėsi į armėnus, prašydamas baigti savo tautinį protestą, kuris tęsiasi jau dvi savaites.

„Aš prašau jus parodyti pilietišką subrendimą, susivaldymą ir sugrįžti į normalų gyvenimą bei darbą ir laikytis visuomeninės tvarkos“, sakė Sovietų vadas, kurio šį prašymą perskaitė Azerbaidžano ir Armenijos televizijose specialiai pasiūti du Politbiuro nariai. „Atėjo blaivaus galvavimo valanda“, pasakė jis.

Gorbaciovo kreipimasis parodo, jog demonstracijos tapo viena rimčiausių krizių Sovietų Sąjungos vidaus gyvenime. Tik Černobylio krizė buvo taip stipriai sudrebinsusi Sovietus. Milžiniškos minios vėl užtvindė armėnų sostinės Jerevano gatves, o Armenijos Komunistų partijos vadai paprašė Maskvą persvarstyti susidariusią situaciją. „Aš turiu paprastai pasakyti, kad Komunistų Partijos Centro komitetas yra susirūpinęs šiais įvykiais“, kalbėjo Gorbaciovas.

Ko reikalauja armėnai

Pagrindinis demonstrantų tikslas yra, kad Nagorno - Karabacho autonominė sritis, kuri yra armėnų apgyventa Azerbaidžane, būtų įjungta į Armeniją. Armėnai yra beveik visi krikščionys, o azerbaidžanai musulmonai. Demonstracijos provincijoje prasidėjo prieš dvi savaites, bet sostinėje tik prieš savaitę. Praėjusios savaitės pradžioje Centro komitetas atmetė jų reikalavimus šiam susijungimui. Armėnų Komunistų partijos vadai paprašė, kad Centro komitetas Maskvoje sudarytų tam reikalui specialią komisiją. Kaip paprastai, telefoninis ryšys su Jerevanu buvo sustabdytas. Vakarų reporteriai praneša, kad po šios Gorbaciovo kalbos dar daugiau pradėjo plaukti žmonės į sostinę iš visų provincijų.

Sovietai, kurie yra uždraudę užsieniečiams, o ypač užsienio spaudos atstovams, vykti į Armeniją ir į Azerbaidžaną,

Protestavo 20,000

Stockholmas. - Estijos sostinėje Taline, kaip praneša švedų žinių agentūra, estai su plakatais ir gėlemis, kurių buvo apie 20,000, reiškė savo protestą Sovietams, švęsdami 70 m. nepriklausomybės šventę vasario 24 d. Trečiadienio vakare jie susirinko prie miesto rotušės, nežiūrint gausios milicijos. Estų tautinio judėjimo vadams buvo uždrausta pasirodyti gatvėse. Neveikė telefonų linijos su užsieniu. Demonstrantai atsiskė klausyti milicijos įsakymo išsikirstyti. Komunistai organizavo savo demonstracijas ir pažadėjo tiems, kurie toje demonstracijoje dalyvaus 10 rublių ir tris dienas atostogų. Tass žinių agentūra pranešė, jog estų vyriausybė uždraudė „nepriklausomybės dienos demonstracijas dėl to, kad jose bus nacionalistinis ir ekstremistinis pobūdis“. Tačiau demonstracijos įvyko.

Gorbaciovo dilema

Ši politinė krizė vyksta kaip tik tuo metu, kai jis bando laikytis vidurio linijos tarp tų, kurie nori greitų reformų ir tų, kurie tas reformas stabdo. Bus blogai, jei jis leis tas demonstracijas, bet būtų dar blogiau, jei jis naudotų jėgą, pastebi New York Times Maskvos korespondentas Taubman. Komunistai konservatoriai puola Gorbaciova, sakydami, jog jo glasnost ir demokratinės idėjos privedė prie to, kas šiandien vyksta Pabaltijyje, Armenijoje, Azerbaidžane, Gruzijoje; nepaklusnumo ženklu matyti ir Ukrainoje. Gorbaciovas savo kalbose bando juos įtikinti, kad jo politika neprives prie katastrofos.

Jei Maskva panaudotų jėgą, tai armėnai būtų dar labiau nuteikti prieš rusus.

Buvo net žuvusių

Kai demonstracijos vyko toliau, nežiūrint Gorbaciovo prašymo, tai kitą dieną jis pažadėjo asmeniškai išstudijuoti armėnų reikalavimus. Po to armėnų vadai pažadėjo sulaukyti demonstracijos vienam mėnesiui. Gorbaciovo pažadas demonstrantų buvo palankiai sutiktas.

Armėnijos pagrindinis laikraštis „Komunistas“ rašė, jog demonstracijos buvo sužeistų ir net žuvusių. Tokių demonstracijų Sovietų Sąjungoje nėra buvę nuo 1920 m.

Rašytojai pas Gorbaciova

Paskutinėmis žiniomis iš Associated Press agentūros, pas Gorbaciova lankėsi du armėnų rašytojai, kurie išaiškino armėnų reikalus. Kai jie sugrįžo į Jerevaną, tai prie Operos rūmų šimtątūkstantinei miniai pranešė, jog Gorbaciovas pažadėjo peržiūrėti jų prašymus. Rašytojas Zori Balayan ir poetas Silva Kaputikyan, kurie kalbėjosi Kremliu su Gorbaciovu, pasakė, kad Gorbaciovas esąs palankus jų prašymui. Tada minia buvo paprašyta skirstytis į namus.

Bet armėnų žiniomis, daug kariuomenės yra suvežta netoli sostinės, tačiau ji ir demonstracijas nesivėlė. Be to, Gorbaciovas sutikęs, kad mokyklose tekstai būtų amėnų kalboje. Abu minėti rašytojai taip pat tarėsi su artimiausiu Gorbaciovo patarėju Politbiuro A. Jakovlevu. Politbiuras posėdžiavo tuo reikalu ir praėjusį sekmadienį, bet iš Maskvos dar nėra naujų žinių.

KALENDORIUS

Kovo 1 d.: Albinas, Antanina, Rusnė, Dovydas, Tulgaudas.
Kovo 2 d.: Elena, Simplicijus, Almonė, Šviedrys, Eitautas.

ORAS

Saulė teka 6:27, leidžiasi 5:40. Temperatūra dieną 28 laipsniais, naktį 14 laipsniais.

KELIAS Į SVEIKATĄ

NESIRGTI IR SVEIKTI PAJĖGUMO UGDYMAS
KELIAS Į SVEIKATĄ, 6515 So. California Ave., Chicago, Ill. 60629
JONAS ADOMAVIČIUS, M.D.

AMERIKIEČIAMS SIŪLOMA DIETA LIETUVIAMS PER RIEBI (20)

Bent amerikietiškos kraują liesinančios dietos prisi-
laikykite, jei ALVUDO
dietos nepakeliate: mes ne-
galime į niekus virsti senoviš-
kai savo širdis alindami!

*Širdį nuo atakos
gelbstintis raginimas*

Kai kraujuje cholesterolio
kiekis laikosi neutralios zonos
ribose — 200-240 mg%, t.y. kai
viršija 200 ir nepasiekia 240, ir
kai žmogus nėra apsvinkintas ne
vieno iš vėlinio tuzino širdžiai
atakos prišaukėju — gali
amerikietis laikytis tokių gairių
savo mityboje. Jos tikslas ir lie-
tuviai nepajėgiantis pas-
ninkiskai maitintis. Tinkamas
maistas yra kartinis akmuo viso
cholesterolio per riebaus kraujo
gydymo. Šio krašto širdies
ligomis besirūpinanti draugija
(American Heart Association)
dabar pradėjo patarti, kad kiek-
vienas virš dviejų metų amžiaus
amerikietis savo maiste
sumažintų gyvulinių riebalų
(„saturated fats“) ir chole-
sterolio kiekį.

Dabar vidutinio amerikiečio
kasdieninis maistas susideda iš
14-18% gyvulinių riebalų,
kurie randami mėsoje, pieno
gaminuose ir kai kuriose dar-
žovėse, ypač kokoso riešutu („co-
conut oil“) ir palmių aliejuje.
Pastarasis turi 80% persotintų
(„saturated“) riebalų — t.y.,
tokių pat kaip gyvuliniai. Da-
bartinis amerikietis kasdien
sunaudoja apie 350-500 mg
cholesterolio.

Amerikiečiams patiriamas maistas

Sekanti dieta sumažina
gyvulinių riebalų kasdieninį su-
mažinimą iki 10% ar mažiau,
o cholesterolio — iki
300 mg per dieną ar mažiau.

Augaliniai aliejai („polyun-
saturated fat“) pagausinami, tik
kad neviršytų 10% dieninių
kalorijų. Dar sveikesni riebalai
(„monounsaturated fat“), gau-
nami iš alyvų aliejaus (olive oil),
pagausinami 10-15%. Mat, ir
gerų riebalų nepersivalgoma,
stengiantis nenutukti, o nutu-
kus — suliesėti.

Miltinių-kraukolinių davinių
(„carbohydrates“) kiekis pagau-
sinamas iki 55% dienos davinių
kalorijų. Jų apturima iš miltų-
kraukolo, o ne iš cukraus,
nes stengiamasi gauti daugiau
kalorijų iš sėleninio maisto.

Baltymai („proteins“) sudaro
15-20% visų dieninių kalorijų
skaiciaus.

Ką valgyti pagal virš minėtus
nurodymus, naudojantis pato-
bulinta mityba, supažindins
sekantis kasdieninio maisto
sąrašas.

Pusryčiai. Vietoje iki šiol val-
gyto bekono su kiaušiniiais,
naudoti javinius („cereals“) su
nugriebtu („skim“) pienu, arba
pagrūdintą duoną („toast“) su
margarinu. Vietoje saldžių rie-
štainių, pyragaičių ir kavos su
grietine naudoti nesaldžių bul-
kutę, k.t. „English muffin“ ir
kavą su nugriebtu pienu.

Pietūs. Vietoje dešrų, dešrelių
ir kotletų, naudoti žuvį „tuna“
(tik konservuotą vandenyje), ar
všienos salotas su mažakalo-
riju majonezu, ar kalakuto ar
viščiuko krūtinės. Vietoje rie-

baluose keptų bulvių („french
fries“), bulvinių dribsnių,
naudoti morkų skilteles, sausai
keptą bulvę (su kiek margari-
no).

Vakarienė. Vietoje „filet
mignon“ ar „brisket“ jautienos,
naudoti keptą viščiuką ar žuvį,
mažiau 6 uncijų. Vietoje „prime
rib“ jautienos, naudoti „flank
steak“ jautieną (mažiau 6 un-
cijų). Vietoje bulvių ar brokolių
su sūriu („au gratin“), vartoti
sausai keptą bulvę, ryžius,
makaronus, ar daržoves pajvai-
rintas citrinos sūnka ar
„thyme“ prieskoniu. Vietoje
ledų, naudoti žalias salotas.
Vietoje grietinės pyrago,
naudoti šaltą pieną, vaisinius
„sorbet“ ledus, šviežius vaisius.

Šie pakeitimai maiste yra tik
gera pradžia. Turint kraują per
riebų cholesteroliu, virš minėti
pakeitimai amerikiečio maiste
yra tik pirmi žingsniai tokios
negerovės maistu gydyme. Lie-
tuviai pravartu daug daugiau
savo suimti nagan, liesinant per
riebų kraują.

Jei pasirodytų, kad virš
minėtų maiste pakitimų negana
sumažinimo blogojo chole-
sterolio (LDL-C) iki numatyto
kiekio, tada reikės sumažinti
gyvulinių riebalų dienos
davinyje iki 7% visų kalorijų, o
cholesterolio dieninį kiekį iki
mažiau negu 200 mg. O lietuvis
turėtų visai tų negerumų
vengti.

Malonu, kad dabar amerikie-
čiams patariama beveik toks
maistas, kokį šis skyrius pataria
jau seniai lietuviams valgyti
tokiais atvejais: visai
nenaudoti nei gyvulinių rie-
balų, nei cholesterolio.

Pasninkiško maisto nauda

Labai svarbu, kad pacientas
kuo stropiausiai prisilaikytų
pasninkiško maisto, apsiei-
damas be gyvulinių riebalų ir be
cholesterolio. Ir štai dėl ko.

1. Vien tokio pasninkiško
maisto gali pakakti sunorma-
vimui iki pageidautino kiekio
blogojo cholesterolio (LDL-C).
Tada nereikės pernešti vaistu
neigiamo veikimo ir išleisti
jiems pinigų.

2. Riebaus kraujo liesinimas
yra viso gyvenimo užsiėmimas.
3. Pasninkiško maisto (kuris
sumažina cholesterolio kiekį)
prisilaikant, naudojant maisto
vaistus kraujo suliesinimui,
prisieina mažiau tokių vaistu
naudoti, nes jie būna daug
veiksmingesni dietos prisilai-
kančiam.

Bepigu gydytojui turėti
reikalą su būdingu lietuviu.
Toks jis, žmoniškai augintas,
lengvai paklūsta net ir ji var-
ginantiems reikalavimams, jei
to reikalauja rimta padėtis.
Taip toli gražu nėra su tūlu
amerikiečiu, kuris augo
„duonos ir žaislų“ poveikyje —
vargu nematė ir neįprato nieko
sunkesnio savo gyvenime per-
nešti. Su tokiais visiems gydy-
tojams yra nemažas vargas. Jie,
tarsi atogrąžų augalai, sunkiai
laikosi perkelti į Chicago šalį.

Mėginimas gelbėti širdį nuo
ankstyvos atakos pasninkišku
maistu, kurio reikės prisilaikyti
per visą gyvenimą, susilaukia
ožiško išsilepinusių prieštarų.
Taip ir atsiranda gydyto-

jui sunkios pareigos: reikia
ipiršti pavojų širdį turinčiam
naudingą mitybą, o jis nuo jos
krašties visomis keturiomis.
Nurodomos kai kurios
priemonės, padedančios išlepi-
tiems prisilaikyti jų širdims
sveiko maisto.

1. Širdies atakos prišaukėjų
(„risk factors“) pragaistingo šir-
džiai veikimo išaiškinimas ir
nušvietimas dietos galios,
mažinant širdies pavojų,
pacientą nuteikia paklusti
gydytojo nurodymams.

2. Patariama palaipsniui keis-
ti dietą į gerą pusę.

3. Gydytojas primygtinai
aiškina būtinumą visam gyve-
nimui dietą sutvarkyti, o ne tik
laikinaai pasninkskauti.

4. Nepaklusniam pacientui
perduoti dietos teigiamumus,
vengiant neigiamumų. Kreipia-
mas dėmesys į pakeitimą šir-
džiai nesveiko maisto sveiku.

Trunka laiko, kol išmokstama
ir priprantama prie pasninkiško
maisto. Todėl pakartotinas
priminimas tame reikale yra ir
būtinumas ir naudingas, kaip
matom tokiuose mūsiškeje, kuri
gavusi nurodymus apie pasnink-
kišką dietą, numetusi šėsis sva-
rus svorio, tuoju juos vėl at-
gavo, nes pasileido kirsti dešras,
kiaulieną, lašinukus ir taukus.
Tokioms ir tokiems gydytojo
pakartotinas priminimas
laikytis dietos yra neišven-
giamas.

Nepamiršti turėtų ne vienas
savo širdies apsaugai dietos
neprisilaikantis ir tik vaistu
geidžiantysis, kad **vaistais
gydymasis be dietos yra be-
vertis**. Be to, vaistais gydantis
susidaro didžiulės išlaidos vaistams
ir pakartotinam kraujo
tyrimui laboratorijoje, kai
reikia sekti vaistų veikimą. O
kur dar neįmanoma pašalinti
kiekvieno vaisto galimas veiki-
mas! Todėl neįgalvokime
apie naujus nuo kraujo riebumo
vaistus, bet stenkimės stropiau
laikytis dietos.

Maisto pakaitalai gali būti skanūs

Gyvuliniai riebalai maiste
gali būti sumažinti nenaudojant
savo širdies apsaugai dietos
neprisilaikantis ir tik vaistu
geidžiantysis, kad **vaistais
gydymasis be dietos yra be-
vertis**. Be to, vaistais gydantis
susidaro didžiulės išlaidos vaistams
ir pakartotinam kraujo
tyrimui laboratorijoje, kai
reikia sekti vaistų veikimą. O
kur dar neįmanoma pašalinti
kiekvieno vaisto galimas veiki-
mas! Todėl neįgalvokime
apie naujus nuo kraujo riebumo
vaistus, bet stenkimės stropiau
laikytis dietos.

Taip pat gyvuliniai riebalai
maiste mažinami, nuplunant virš-
tienes odą prieš ją verdant,
valgant žuvį (joje labai mažai
riebalų) keletą kartų savaitėje
ir nenaudojant kokoso ir palmių
aliejaus, randamo daugelyje
komerciskai paruoštų kepsnių
ar gaminių. Jų kiekvienas
mūsiškis turėtų vengti.

Sumažinti cholesterolio pa-
ėmimą su maistu galima
pasinaudojant įvairiais čia
nurodytais būdais, o taip pat dar
ir tokiomis priemonėmis:

1. Sumažinti krauklėtų žuvų
(„shellfish“) valgymą: ne dau-
giau 3 uncijų iš karto. Lietuvis
turėtų be jų apsieiti per visą
gyvenimą.

2. Gyvulio vidaus organai yra
labai gausūs cholesteroliu ir jie
turėtų būti labai retai naudo-
jami. Toks tik amerikiečiams
patarimas vietoje.

3. Vienas kiaušinio trynys
turi 250 mg cholesterolio. Už tai
jie naudotini tik vienas ar du
per savaitę, ar net ir dar
mažiau, griežtos dietos prisai-
kant, o lietuviui ne — nepa-
liestina ne vienas trynys per
visą savo amžių jokiam pavi-
dale. Dviejų kiaušinių baltymas
gali atstoti pilną kiaušinį
beveik visuose kepsniuose.
Lietuvis tės vieno trynio ne-
naudoja per visą savo gyvenimą.

4. Kai kurios sėlenos, ypač
avių („oat meal“), „psyllium“
sėklų žievelės ir obuolio žievelė
esamas pektinas bei javų
žievelės gali talkinti suma-
žinant cholesterolio kiekį. Todėl
prie ALVUDO dietos avių

sėlenų gera dar valgyti šešis
obuolius ar tik jų žieves kas-
dien, o taipgi laikę valgio paimti
po 3.4 gramus „psyllium“
triskart per dieną. Tai labai
padės vaistais kraujo liesinimui.

5. Kiekvienas maitinimės
įvairiausiai, bet sveiku maistu.
6. Nutukusieji turi sumažin-
ti maisto kiekį. Atsikratymas
per didelio svorio gali sumažinti
abiejų riebalų — ir trigliceridų
ir cholesterolio — pirmą ir
pagausinti naudingo choleste-
rolio (HDL-C) kiekį. Sumažinus
gyvulinių riebalų naudojimą,
svoris krenta.

7. Sudėtingieji miltiniai-krauk-
moliniai („complex carbohydrate-
s“) valgiai randasi javai-
niuose, pilnų grūdų duonoje (lie-
tuviai tik ruginę naudoja), vai-
siuose ir daržovėse. Jie daug
sėlenų ir mažiau kalorijų su-
teikia negu riebus ir saldus
maistas. Jie sotina ir didina
sėlenų kiekį maiste.

8. Kiekvienas turi pasirinkti
tik tokį sveiką maistą, kurį jis
mėgsta. Tik tada jis geriau
prisilaikys jam patarto sveiko
maisto. Dietistės čia irgi
daug gali pagelbėti.

9. Kur galima, mankšta ar
vaikščiavimas turi būti skati-
namas. Jis padės numesti svorį,
sumažinti trigliceridų ir cho-
lesterolio kiekį ir pakels nau-
dingojo cholesterolio koncentra-
ciją kraujuje.

Išvada. Ginkimės nuo anks-
tyvos širdies atakos per šviesą,
išmintį ir savų nusiteikimų
sulietuvinimą. Tik tada pajė-
sime dabartinės medicinos ties-
tas tuo reikalu savais darbais
paversti. Daugiau tuo reikalu
kitą kartą.

Pasiskaityti. Arch. *Intern
Med*, vol. 148, Feb. 1988. James
W. Anderson: Cholesterol-Lowe-
ring Effects of Psyllium
Hydrophilic Muciloid.

ŠITAIP TREJOPAI LIETUVIS KASASI IR KITAM KASA KAPO DUOBĖ

Didžiausias žmogaus
džiaugsmas — pajėgumas val-
dyti save: nepersivalgyti, neper-
sigerti ir netingėti Dievui ir
artimui, o taip pat ir sau sveikai
tarnauti. Tokio širdies arterijos
yra plonų sienelių, tiesios,
lankštos, nepriskretusios
cholesterolio ir kitais niekais.
Tokie ilgai gyvena ir retai kada
susilaukia širdies atakos.

Amerikiečiai nuo mažens
valgo per riebius, per saldžius,
per sūrius ir cholesteroliu per-
gautus. Korėjos kare žuvusius
22 metų amžiaus amerikiečių
vyrų širdies arterijos jau buvo
pradėjusios priskresti. Tokios
bus ir tų jaunų ar senų arterijos,
kurie paklausys lietuviškos gry-
čios raginimo užsukti kavos
su pyragaičiais ar tortais pasi-
vaisinant, savon širdin ketve-
riopus duobkasiu: nutukimą,
cholesterolį, baltą cukrų, pieno
riebalus prisivilioti.

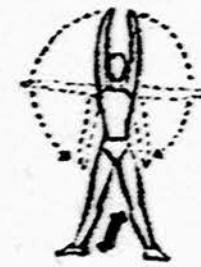
Dešra, kiauliena, taukais ir
alumi ar svaigalais su rūkalais
ir druska savo širdies arterijas
kamšindami, vos 36 metų sulau-
kusieji jau turi savo širdies ar-
terijų spindį pusiau (50%) už-
akusi. Tada širdies raumenims
maisto (deguonio ir medžiagų)
pristatymas yra apsvinkintas.
Širdis ima smarkiau dirbti, grei-
čiau nuvargti, atsiranda kvapo
trūkumas ir krūtinėje skausmai
kiek sunkiau pasitempus. Mote-
rims po regulų, ypač rūkan-
čioms ir kavą geriančioms, grei-
sia toks pat pavojus, kaip ir
vyrams.

Štai ką padaro savo kūno
nevaldymas, gomuriui pataika-
vimas, pasninkškos (jei nenori
ALVUDO vardo minėti) dietos
neprisilaikymas. Juokiasi tik
tas, kuris paskutinis juokiasi.
Piktai juokaujant, net iki 90%
užanka širdies raumens arte-

rijos ir gydytojai siūlo tokiems
širdies operaciją. Todėl norė-
dami paskutiniai juoktis,
tvarkykime visas turimas
negeroves (ypač paslėptą
cukraligę ar podagrą). Su šiuo
pavasariu pradėkime tolimi šir-
dies ataką vidutiniu judesiu:
sode ar darže 45 minučių darba-
vimasis yra lygiai naudingas
širdžiai kaip dviejų valandų bė-
giojimas. Del menkniekiu nesi-
jaudinkime ir, kitam tik gero
savais darbais linkėdami,
tolinkime širdies arterijų ope-
racijos būtinumą. Kol dar ne vėlu,
visomis keturiomis griebkimės
už pasninkiško maisto, ir
būdami gero gydytojo žinioje,
pakartotinai pastikrinkime
kraują ir reikale vaistus
naudokime.

Žinoma, minėtai sveiką, pas-
ninkiską gyvenimą ir mitybą
turime pradėti nuo mažens, dar
gerokai prieš širdžiai nusipus-
tant ar galo susilaukiant. Bet ir
kiekvienam pensininkui dabar
apsimoka griebtis už sveikų
darbų savo likusio gyvenimo pa-
gerinimui. Tad visi snaudaliai
atbuskime su besitartančiu pa-
vasariu į savai širdžiai nau-
dingą veiklą, valgi ir nusi-
teikimus! Nė vienam mūsiškiui
nėra ko laukti ar atidėti, kada
pakasynų varpai jau per dažnai
pradėjo gauti.

SVEIKATĄ GERINANTYS PRATIMAI

Pratimas 1. Pradinė padėtis:
kojos pražergtos pečių plotyje,
rankos nuleistos. Keliant
rankas šonais aukštyn, giliai
įkvėpti. Leidžiant žemyn ir
atpalaiduojant krūtinės
raumenis, iškvėpti. Kartoti 8-12
kartų.

Pratimas 2. Pradinė padėtis:
kojos kojos pražergtos, rankos
pakeltos aukštyn. Tupiant ir re-
miantis rankomis į kelius, iš-
kvėpti. Grįžtant į pradinę pa-
dėtį, įkvėpti. Keliai suglausti,
kulnys liečia grindis. Kartoti
6-8 kartus. Atlikus pratimą, at-
palaiduoti kojų raumenis
kratant.

Pratimas 3. Pradinė padėtis:
kojos truputį pražergtos, rankos
ant klubų. Lenkti liemenį 3-4
kartus, spyruokliuojant į de-
šinę. Galvą laikyti tiesiai ir
lenkti kartu su liemeniu. Tą
patį atlikti spyruokliuojant į
kairę. Lenkiantis į vieną pusę,
ritmiškai įkvėpti, į kitą pusę —
iškvėpti. Kartoti 6-8 kartus.

Pratimas 4. Pradinė padėtis:
kojos suglaustos, rankos nuleis-
tos. Istiesi kairę ranką į prie-
kį, dešinę — atgal. Greitai sukti
rankas ratu („malūnas“). Tarp
rankų visą laiką vienodas pusės
rato tarpas. Galima sukti kar-
tu abi rankas. Kvėpuoti ritmiš-
kai. Sukti rankas 8-12 kartų
pirmyn ir atgal.

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY (USPS-161000)

Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, the
Tuesdays following Monday observance of Legal Holidays as well as Dec.
26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd
Street, Chicago, IL 60629-5589.

Second class postage paid at Chicago, IL

Subscription Rates: \$60.00. Foreign countries \$60.00.

Postmaster: Send address changes to Draugas — 4545 W. 63rd St.,
Chicago, IL 60629.

Pašto išlaidas mažinant, pakitavimai už gautas prenumeras
nesiunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš
jo mokesį, atžymima, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams	½ metų	3 mėn.
U.S.A.	\$60.00	\$35.00	\$20.00
Kanadoje (U.S.A.) dol.	\$60.00	\$35.00	\$20.00
Užsienyje	\$60.00	\$35.00	\$20.00
Savaitinis (Sešt. pried.)	\$35.00	\$20.00	—

• Administracija dirba kasdien
nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais
nuo 8:30 iki 12:00.
• Redakcija dirba kasdien nuo
8:30-4:00, šeštadieniais nedirba.

• Redakcija straipsnius taisyso
nuožiūra. Nesunaudojant straips-
nių nesaugo. Jūs grąžina tik iš
anksto susitarus. Redakcija už
skelbimų turinį neatsako. Skelbi-
mų kainos prisiunčiamos gavus
prašymą.

Liga raita atjoja, pėsčia atstoja.
Lietuviška patarlė

Su saiku gyvensi, su laiku
pasensi.
Lietuviška patarlė

DR. LINAS A. SIDRYS
AKIŲ LIGOS, CHIRURGIA
2636 W. 71st Street
Pirmą trečiadienį,
ketvirtadienį ir penktadienį.
Susitarimui skambinti 436-5566

DR. ŽIBUTĖ ZAPARACKAS
DR. PAUL KNEPPER
AKIŲ LIGOS — CHIRURGIA
166 East Superior, Suite 402
Valandos pagal susitarimą
Tel. — 337-1285

DR. VIJAY BAJAI, M.D., S.C.
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ — VIDAUS LIGOS
IR ODOS CHIRURGIA
(Aukliai numami kabinetė)
Priklauso Holy Cross ir Christ ligoninėms
2434 W. 71st Street, Chicago
Tel. 434-5849 (veikia 24 val.)
Pirm., antr., ketv., penkt. nuo 12 iki 6 v.v.

Ofs. 735-4477;
Rez. 246-0067; arba 246-6581
DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
SPECIALYBĖ — NERVŲ IR
EMOCINIS LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ — AKIŲ LIGOS
2655 W. 69 St.
Tel. 776-9691
pirm. 12-2 v. p.p.; treč. 12-2 v. p.p.;
penkt. 1-3 v. p.p.
3900 W. 95 St.
Tel. 422-0101
Valandos pagal susitarimą

Kabineto tel. — 582-0221
DR. JANINA JAKŠEVIČIUS
JOKŠA
VAIKŲ LIGOS
6441 S. Pulaski Rd.
Valandos pagal susitarimą

DR. ALGIRDAS KAVALIŪNAS
Specialybė vidaus ir kraujo ligos
Ne chirurginis išsiplešusių venų
ir hemoroidų gydymas
5540 S. Pulaski Road, Tel. 585-2802
Valandos pagal susitarimą
Penkt., antr., ketv. ir penkt.
Reikalui esant atvažiuoju ir į namus

DR. JOVITA KERELIS
Dantų Gydytoja
2659 W. 59th St., Chicago, IL
Tel. 476-2112
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. 598-8101
Val. pagal susitarimą

Tel. RE-lance 5-1811
DR. WALTER J. KIRSTUK
LIETUVIS GYDYTOJAS
3925 West 59th Street
Val. pirm., antr., ketv. ir penkt.
nuo 12-3 val. popiet ir 4-6 val. vak.
Treč. ir šešt. uždaryta

Tel. kabineto ir buto: OLYMPIUS 2-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1 iki 8 val vak.
išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. popiet

DR. IRENA KURAS
KŪDIKIŲ IR VAIKŲ LIGOS
SPECIALISTE
MEDICAL BUILDING
3200 W. 81st Street
Kabineto tel. RE 7-1168;
Rezid. 385-4811

Dr. Tumasonio kabineto perėmė
DR. S. LAL
SPECIALYBĖ — VIDAUS LIGOS
2454 W. 71st Street
434-2123
Pirm. 2-7. Antr. ir
ketv. 9-12. Penkt. 2-7

Kab. tel. LU 5-0348; Rez. PR 9-5533
DR. FRANCIS MAŽEIKA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4255 W. 63rd St.
Val. pagal susitarimą: pirm. ir ketv. 12-4
6-9; antr. 12-6; penkt. 10-12; 1-6.

Kab. tel. 471-3300; rez. 442-8297
VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS — ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.,
Chicago, Ill. 60652
Pirm., antr., ketv. ir penkt.
pagal susitarimą

Cardiac Diagnosis, Ltd.
Marquette Medical Building
6132 S. Kedzie
Chicago, IL 60629
Tel. 436-7700

RIMGAUDAS NEMICKAS, M.D.
S. PRASAD TUMMALA, M.D.
SURENDER KUMAR, M.D.
Širdies ir Kraujagyslių Ligos
Valandos pagal susitarimą

Namų 584-5527
DR. ALGIS PAULIUS
ORTOPEDINIS LIGOS
CHIRURGIA
6132 S. Kedzie, Chicago, Ill.
Tel. 925-2670
1185 Dundee Ave., Elgin, Ill. 60120
Tel. 742-0255
Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
8104 S. Roberts Road
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. 563-0700
Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS
(Kalba lietuviškai)
OPTOMETRISTAS
Tikrina akis. Pritaiko akinus ir
„Contact lenses“
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

MOKYKLOS, ALGOS, SLAPTOS VIENUOLĖS

Vasario 23 šioje vietoje mes „lankėmės“ Maskvoje ir „klaušėmės“ žymiausių Sovietų publicistų minčių, kurios buvo pareikštos viešumo (glastnost) dvasioje. Bet dėl vietos stokos visų neišsakėme. Taigi dar keletas jų. (Pagal „L. ir M.“ Nr. 4, 1988).

„Visų katastrofų, tragedijų, kurių liudininkai esame, priežastis ir pradžia – mokykla. Deja, mes ją įsivaizduojame visai ne tokia, kokia ji yra iš tikrųjų. Vakarinės mokyklos pilnos nelankančių, tik atestatus gaunančių mokinių; beveik pusė mokinių apskritai nemato prasmės mokytis; daugiau negu pusė mokinių gaunami pažymiai neatitinkant jų žinių. Ilgametis vaikymasis procentų bei gerų rodiklių suniekino mokytojo triušą, mokinių pastangas, visuomenės tikėjimą mokykla. Dažnoje mokykloje egzaminų ritualas tapo parodija; būna, jog mokytojas vaikšto po mokinių namus, maldaudamas ateiti ir pasiimti atestatus...“

Tiek apie sovietinės mokyklos darbus. O štai pastraipėlė apie sovietinius darbuotojus: „Per 70 metų sugebėjimą išsiugdyti keistą sutvėrimą – dalinį darbuotoją, kurio triušo vaisių apoteozė – Černobylis. Tas dalinis darbuotojas šiek tiek dirba, šiek tiek vengia darbo, šiek tiek stumia reikalą pirmyn ir šiek tiek gadina – už nieką neat-sakydamas, per daug nesusi-mąstydamas ir nesijaudindamas. Kaltų dėl nesėkmės niekad nerasi, ir štai išena, kad vienodai kalti ir dorai dirbė, ir iš paskutiniųjų vengė darbo... Žmonės atpratino dirbti... Pas mus kažkodėl labai didelis skirtumas tarp gerai ir blogai apmokamų darbuotojų: mažiausias atlyginimas – 70, didžiausias apie 800 rub. Antai apie Maskvą mūsų žmonės kalba, jog joje gyvena maždaug 20,000 milijonierų. Bet mūsų duomenimis, mažne pusė apskritai neturi jokių santaupų, o kiti 50 procentų turi tiek, kiek... 5 procentai pačių turtingiausių. Iš kur tokios santaupos, tokie spėpinigai? Kai pradėdi gilintis, sužinai, jog ir kai kuriems plunksnos broliams atseikėjama su kaupu: antai žinomi faktai, jog už populiarios dainos tekstą autorius surenka iki 40,000 rub, o populiarios pjesės autorius – iki 100,000 rublių“.

Cia mes prisimename neseniai iš komunistinės Vengrijos atklydusį anekdotėlį. Vienas vengras klausia kitą: „Kas yra socializmas?“ Antras atsako: „Socializmas yra pereinamoji fazė iš kapitalizmo ir vėl į kapitalizmą...“ Taip yra ir patoje Sovietų Sąjungoje: M. Gorbaciovas, norėdamas pagerinti savo žmonių gyvenimą, daro kapitalistinio pobūdžio reformas.

Sovietinė propaganda nuolat skelbia, esą bolševikai visiškai likvidavę neraštingumą. Anal-fabetų bei beraščių Sovietuose nesą. Bet štai, ką apie tai sako Sovietų publicistai: „Neraštingumą likvidavom, o beraščius – kiek nori. Kita vertus, per keliasdešimt metų mes dovanojom darbo žmogui tiek privilegijų, kad šiandien nebeturim ką duoti; reiktų tik atimti, bet kuris to nori?“

Vėl tekalba sovietiniai publicistai: „Persitvarkymo sąlygomis delikatai turėtų būti sprendžiamas nacionalinis klausimas. Kai kur atsitiko priešingai: paastrejo santykiai netgi tarp kaimyninių respub-

likų (Azerbaidžianas ir Armėnija). Argi internacionalizmas – atsisakyti gimtosios kalbos? Nerimą kelia baltagvardietiškos, šovinistinės nuotaikos Ukrainos didmiesčiuose: tavo namuose iš tavęs tyčiojamosi, o tu negali atsikirsti, nes bema-tant būsi apšauktas chochołu“.

Iš Maskvos „skrendame“ į Druskininkus, kurie, kaip žinome, yra gerokai surusinti. Druskininkų Iosios vidurinės mokyklos lietuvių kalbos ir literatūros mokytojas A. Zabotka, dirbęs apie 30 metų, „L. ir M.“ Nr. 4 str. „Ar branginame tėvų kalbą“, šitaip samprotauja:

„Dabartiniam mokymo planams ir programoms nepritariau. Kaip atsitiko, kad XII klaseje gimtąjį kalbą beliko vos pusė savaitinės pamokos“. Str. autorius siūlo gimtąjį kalbą skirti aukštesnėse klasėse bent po 1,5 – 2 pamokas. Mūsų išmąnymu ir tai būtų per mažai. Be to, labai žemo lygio, atitrukę nu praktikos poreikių esą ir mokykliniai vadovėliai, kar-tais sukelią net abejingumą krašto kalbai ir kultūrai. Tačiau, jo žodžiais, „biling-vizmas (dvikalbiškumas) istori-nėmis aplinkybėmis – ob-jektivi būtinybė, be jo neišsi-versime. Už tat esą nenuostabu, kad mokiniai labai dargą lietuvių kalbą, atskiesdami ją barbarizmais, vulgarizmais, hibridais. Šia proga jis „per-traukia per dantį“ ir išsivius: „Skaniai pasijuokiams, pasi-skaitę spaudoje, kad mūsų tautiečiai Amerikoje, užuot pasakę pastatė automobilį prie šaligatvio, nežmoniška su-dariko: „pirakino karą prie trotuaro“. Štai ką reiškia netekti kalbinės aplinkos. Na, o kaip mūsų Lietuvelė? O mūsų Lietuvelė, mūsų lietuviškojo mo-kykloje net tulam pedagogui be-veik neužkliūva, kai į pamokas pavėlavęs ir koridoriuje sulaikytas mokinyš išpoškina: „Nespėjau ant autobuso – peškom atėjau“. Nei užkliūva, nei pataisoma. Ausys jau ima priprasti“.

Tokios slaptos ar pusiau slap-tos vienuolės, nors niekam bloga nedaro, nekenkia visuomenei, atvirkščiai, dargi jai labai daug padeda, užkliūva okupacinės valdžios pareigū-nams. Tačiau jas išnaikinti sunku – nėra jokio įstatymi-nio pagrindo. Bet štai „Gim-tasis kraštas“ (nr. 4), 1988) pas-kelbė (žinoma, ne be valdžios žinio) kauniško Arūno Kuli-kausko rašinį antraštė „Būki-me išmintingi, būkime taurūs“. Minėtas rašėva rašo, kad esą baigiami restauruoti buvusio Liškiaus vienuolyno didžiuliai rūmai. Juos buvę numatyta skirti pionierių organizacijai, tačiau iš esmės jaunimui netinka – per daug niūrus ir tamsūs. Taigi siūlo į juos suvaryti „slaptas“ vienuoles „Grazinkime Liškiaus vienuo-lyni senąją jo paskirtį, atiduo-kime jį Lietuvos Katalikų Baž-nyčiai – moterų vienuolynui teikti“. Toliau aiškina, kad reiktų surinkti vienuoles, pri-skirti žemės ir įpareigoti auginti ankstyvasias daržoves. Vienuo-leis būtų atitrauktos nuo savo tie-sioginio darbo ir jų „vienuoly-nas“ būtų lyg savotiška darbo stovykla.

b. kv.

JAV LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS XI-SIOS TARYBOS SESIJA

LIŪDA RUGIENIENĖ

Ketvirtosios sesijos posėdžio pabaigoje Danguolė Valentinaitė, socialinių reikalų tarybos pirmininkė, išdalino tarybos nariams 1986-87 metų veiklos santrauką, susegta į knygą, kurioje smulkiai išdėstyta ne tik tarybos, bet ir Chicago skyriaus veikla. Pristatyta finansinė apyskaita ir sudaryta 1988 metams 6,000 dol. sąmata. Chicago skyriui išlaikyti Lietuvių Bendruomenės finansų nesutelia, jų reikia ieškoti valstybinėse, federalinėse ir privačiose fondacijose. Jau yra gauta 175,000 dol. Įsigyti namai Chicagoje yra tapę centru mūsų vyresniųjų lietuvių veiklai vystyti. Apie tokią veiklą iki šiol buvo mažai galvota, daugiausiai rūpintis politiniais, kultūriniais ir jaunimo reikalais, „nebuvo pramatę ant kiek socialinė gerovė yra reikalinga“. D. Valentinaitė norėtų, kad ši veikla būtų išplėsta ir kituose miestuose. Chicago skyriaus darbus įvertino ne vien lietuviai. „Amerikiečiai mus stato pavyzdžiu kitoms etninėms grupėms“. Šiuo metu vienas iš pagrindinių socialinių reikalų tarybos darbų yra išleisti „Pensininką“, kuris kas mėnesį lanko mūsų vyresniu-sius įvairiose lietuvių kolonijo-se. „Pensininko“ redaktorius yra Karolis Milkovaitis.

Gintaras Čepas, socialinių reikalų komisijos pirmininkas, pristatė sesijos nutarimus, siūlymus, kurie buvo sesijos dalyvių patvirtinti. JAV LB taryba reiškia pageidavimą, kad kiekvienas JAV LB apygardos bei apylinkės valdyboje būtų socialiniams reik-lams narys, palaikantis gyvą ryšį su JAV LB socialinių reikalų taryba.

JAV LB taryba pageidauja, kad Lietuvių Fondas, skirdamas lėšas už jaunimo vasaros ar kitokių darbų lietuviškose in-stitucijose, didesnę jų proporciją skirtų JAV LB socialinių reikalų tarybai, kurios įstaigose dirbdamas jaunimas pradeda suprasti vyresniųjų lietuvių padėtį ir tuo sumažina skirtumus tarp mūsų tautiečių kartų.

JAV LB taryba įpareigoja JAV LB krašto valdybą paremti JAV LB socialinių reikalų tarybos pastangas išplatinti „Pensininką“.

JAV LB taryba ragina JAV LB krašto valdybą skirti daugiau dėmesio socialinės sri-

ties darbų ilgalaikiam plana-vimui, veiklos užmojus pro-jektuoti penkerių ar dešimties metų perspektyvoje.

Penktasis sesijos posėdis tęsėsi šeštadienį nuo dešimtos val. ryto iki dvylikos. Pirmuoju kalbėjo vicepirmininkas orga-nizaciniam reikalams Jonas Urbonas. Surengti du rajoniniai suvažiavimai: rytuose, globo-jamas Connecticut apylinkės, ir vidurio vakarų, globojamas tos apygardos. Rajoniniuose suva-žiavimuose apygardos ir apy-linkės duoda pranešimus, dis-kutuoja joms rūpimos Lie-tuvių Bendruomenės proble-mos. Pavasarį buvo išsiuntinėta anketa. Į pateiktus klausimus atsakė apylinkės ir apygardos. Įdomus anketoje daugumos pasisakymas, jog pritaria tarybai, kaip ji yra sudaryta dabar: rinkti atstovai ir apygardų pirmininkai. Balan-džio mėn. numatyti XII-sios tarybos rinkimai, kartu ir seimo atstovų. Rinkiminei komisijai, sudarytai St. Petersburge, vad-vaus Angelė Karnienė. JAV LB įstatai jau yra išversti į anglų kalbą.

Angelei Karnienei, organiza-cinių reikalų komisijos pir-mininkei, pasiūlius buvo priim-ti nutarimai.

Sesija pageidauja, kad tarybos nariai, prieš vykdam į sesiją, susitiktų su savo apygardos valdyba bei, jei įmanoma, apylinkių pirmininkais aptarti Lietuvių Bendruomenės veiklą ir suformuluoti pasiūlymus ateinančiai LB tarybos sesijai.

Sesija siūlo, kad apygardų pir-mininkai ir tarybos nariai, kurie eina apylinkių pirmi-ninkų pareigas, automatiškai įeitų į tarybos organizacinių reikalų komitetą ir dalyvautų šio komiteto posėdžiuose sesijos metu.

Sesija ragina apylinkes pagal savo išgales finansiškai remti apygardos valdybos veiklą.

Sesija ragina, kad visi krašto valdybos nariai savo raštiškus pranešimus išsiuntintų tary-bos nariams prieš sesiją pagal nuostatuose numatytą tvarką ir terminą.

Sesija ragina krašto valdybą ir toliau siuntinėti LB veiklos aplinkraščius bei žiniaraščius, informuoti apie LB institucijų veiklą, silpnėjančias apylinkes bei įvairiuose lietuvių klubuose esančius asmenis, atstovaujančius Lietuvių Bendruomenei.

JAV LB krašto valdybos pir-mininkas ir krašto valdybos tarybų pirmininkai Lietuvių Bendruomenės vardu nedaro jokių finansinių įsipareigojimų virš JAV LB tarybos patvirtin-tos sąmatos ir įstatuose numatytų sumų.

Kalbėjo kultūros tarybos pir-mininkė Ingrida Bublėnė. Šioje srityje veiklos dirvos plačios, reikalaujančios ne tik energijos, finansų, bet ir išsivijos kultūrinio gyvenimo supratimo bei nuosirdaus jo puoselėjimo. Šių visų poreikių kultūros tarybai nestinga. Suorganizuotas 7-tasis teatro festivalis Chicagoje, kurį aplankė daugiau kaip 2000 žiūrovų. Septin-toji premijų šventė įvyko taip pat Chicagoje. Įteiktos penkos premijos: JAV LB literatūros premija, dailės, muzikos, teatro ir žurnalisto. Ši šventė „plačiai nuskambėjo per visą išsiviją ir pasiekė pavergtos Lietuvos žmones“. Rudenį įvyko reži-sierių ir teatro darbuotojų pasi-tarimas, kuriame dalyvavo visų veikiančių teatro sambūrių režisieriai iš JAV ir Kanados.

Kultūros taryba talkino įvairių kolonijų renginiams, sudaryda-ma sąlygas kviesti individua-lius menininkus bei meno vie-tinius. „Tai buvo įmanoma dėka Lietuvių Fondo, kuris tam rei-kalui skyrė lėšas. Numatyti išleisti keli stamboki leidiniai anglų kalba „History of Lithu-ania“, redaktorius Dr. Romual-das Misiūnas; „East of Prussia – West of Russia – North of Po-land – South of Latvia“, redak-torius Mykolas Drunga. Kultū-ros taryba, susitarusi su Ameri-ko lietuvių bibliotekos lei-dykla, ruošia albumą „Lithu-ania“. Žurnalistas J. Žygas baigė tvarkyti bendruomeni-ninko St. Barzduko raštus. Gruodžio mėnuo paskelbtas spaudos mėnesiu. Kultūros ta-ryba globoja Pasaulio lietuvių archyvą, glaudžiai bendradar-biauja su S. Balzeko muziejumi, palaiko ryšius su lietuvišiais dai-lininkais, siūlo apylinkėms organizuoti Algimanto Kezio kilnojimą parodą „Lithuania Through the Wall“. Praėjusiais metais skelbto konkurso premi-juotas dainas perrašė ir išsiun-tinėjo visiems chorams bei finansiškai remia chorus, kurie atlieka programą kitose koloni-jose. Organizuoja mūsų kompozitorių kūrinis forte-pijonui ir orkestrui. Juos yra numatę išsiuntinėti šio krašto

Konsuliarijam priėmimo Illinois universiteto salėje vasario 19 d. Iš kairės: gen. konsulo žmona Asta Kleizienė, gen. konsulė Juzefa Daužvardienė ir Evelyn Ozelenė.

Nuotr. J. Tamalaicio

pianistams ir orkestrams. Pa-laiko ryšius ir su radijo programų vedėjais. Deda pastangas suorganizuoti lie-tuvių liaudies dainų ir šokių vienetą reprezentacijai, prog-rama būtų skirta svetim-tačiams. Kultūros taryba yra numaciusi ir kitus projektus, atstovaujama įvairių kultūrinių renginių komitetuose. Pati pir-mininke atstovauja krašto val-dybai 8-tosios laisvojo pasaulio lietuvių tautinių šokių šventės rengimo komitete. Šių švenčių rengėjas yra JAV Lietuvių Bendruomenė, tik 1988 metais šventę organizuoti yra pavesta Kanados Lietuvių Bendruome-nei, tačiau šventę pasilieka, kaip JAV Lietuvių Bendruome-nės renginys. Kultūros tarybos finansinėje apyskaitoje skaičiai rodo, kad 1987 m. pirmojo pusmečio išlaidos yra 5,331 dol., likutis 8,717 dol., 1988 metais sudaryta sąmata 8,800 dol.

Kultūros komisijos vardu kalbėjo pirmininkas dr. Petras Kisielius. Patvirtinti nutarimai. JAV Lietuvių Bendruomenės taryba prašo JAV LB kultūros tarybą, skirstant kultūrinės kūrybos premijas, atkreipti ypatingą dėmesį į jaunuosius kūrėjus.

Taryba atkreipta ypatingą dėmesį į lietuvių kultūrinės

spaudos padėtį, į jos sunkumus bei trūkumus. Kultūros tarybai siūloma susirūpinti išsivijos kultūrinės spaudos lygiu, ypač tu leidinių, kurie yra Lietuvių Bendruomenės kompetencijoje.

Taryba prašo kultūros tarybą aktyviai dalyvauti kultūros kongreso ruošime, iš kurio yra laukiama pozityvių idėjų ir kultūros tarybos ateities veik-lai. Siūlo šiame kongrese pravesti kultūrinės spaudos dar-buotojų pasitarimą.

Taryba, apsvaursčius išsivijos kultūrininkų mažėjimą ir kultū-rinio gyvenimo silpnėjimą, tei-gia, kad išsivijos kultūrinis ryšys su kovojančios tautos kū-rėjais yra lietuviybės išlikimui gyvybiškai reikalingas.

PREZIDENTIENĖ PAKVIETŲ PIETŲ

Thomas Rosey iš Chicago yra nepaprastai laimingas, kai gavo kvietimą atvykti pietų į Baltuo-sius rūmus. Jis nusipelnė dėmesio savanoriškai globo-damas ir gelbėdamas jaunus narkotikų vartotojus, bendra-darbiaudamas su La Rabida sanatorija. Jis buvo vienas iš šešių, gavusių tokį kvietimą. Iš viso JAV-sė yra apie 20,000 senelių, kurie kasdien patar-nauja, globodami apie 66,500 globos reikalingų vaikų.

DANGORAIŽIO ŠEŠĖLIS

P. MELNIKAS

Romanas

51

– Ką?
– Sakė paskyręs mane prie skubaus darbo ir, jei laiku neatliksiu, davė suprasti, atleisias iš darbo.
– Ar jis turi teisės taip daryti?
– Nežinau. Didesnė darbo dalį atlieku jam, tai gal ir turi teisę.
– Neuzmirš: esi priimtas į centrą ir turbūt priklausai Glowertui, ne Devinskiui, kurio darbas atliekamas Grand pastate.
– Galbūt. Bet Devinskio darbu užsiima ir centro žmonės. Sunku susigaudyti, kas kam priklauso ir kas vyresnis. Devinskis taip sukasi, lyg visi tik jam tarnau-tų ir tik jo rankas turėtų bučiuoti.
– Jis per daug apžiojęs ir kada nors užsprings. Matysi.
– Privertė mane rytoj jam pasakyti, ar noriu ta-belių darbo, kaip profesijos.
– Ką sakysi? Sakyk, kad nori ir dirbsi sąžiningai bet kokį darbą.
– Gal atsistatydinti, Elenute? Kiekviena proga jis mane vis patampo, papešioja ir tas man įgriso iki gyvo kaulo.
Prūsas tikėjosi bent iš Elenutės supratimo. Jo pa-dėtis darėsi bjauri, nepakenčiama ir pažeminanti. Seniau išdidi Elenutė jį mokė savigarbos. Bet gal jau ir pati ją prarado, nes aiškino, kaip Devinskiui nusileisti.

– Nuduok, kad jo pažeminimų nesupranti ir dirbk toliau. Tokiais sunkiais laikais atsistatydinti ir pra-rasti darbą būtų nesąmonė. Aišku, tau tai būtų lengviausia išeitis, bet susilaikyk. Žiūrėk, kas dėsia.
– Jis ir toliau žais kaip katė su pele ir murdys. Ar tu to nori?
– Nenoriu. Žaisdamas jis kur nors turės suklysti ir tada tu pakelk galvą. Juk toks žmogus bendrovėje turbūt yra visų nekenčiamas.
– Tačiau niekas nežino kaip jį sugriebti – slidus kaip ungurys.
– Nulups kada nors tą jo slidžią odą. Aš jau nekenčiu jo kaip ir tu, nors niekada nesu jo mačiusi. Prūsui buvo net baisu pagalvoti, kad rytoj vėl turės sugrižti į tą patį vapsvų lizdą. Tą naktį jis nekaip miegojo. Galvojo, kaip ilgai išstvers Devinskio ragi-nimus atlikti darbą; svarstė, ar jam apsimokėjo imtis tabelių darbo? Kur reiks ieškoti kito darbo? Ir vartėsi nuo vieno šono ant kito.
Sapnavo, kad jis jau yra bedarbis ir stovi ilgoj eilėj dėl valstybės pašalpos. Tarnautojas už stalo jo klausė, kodėl ji atleido White bendrovę, ir Prūsas atsakė todėl, kad jis užsienietis. „Jei taip“, nustebė tarnautojas, „tai stokitė į kita eilę“.
Ilgai pastovėjęs užsieniečių eilėj, galų gale Prūsas vėl priejo prie stalo. Kitas tarnautojas jo klausė, kas jį atleido iš darbo? Ir kai Prūsas atsakė, kad jį atleido Devinskis, jam parodė, kad jis stotų dar į trečią eilę. Prūsas pradėjo gincytis, du vyrai griebė jį ir nusitempė dar į kitą eilę.
Čia, šioje ilgiausioje eilėje, jis pamatė stovintį Maikį, Petrijį, elektrikos inžinierių ir net tuos keturis jo paties kontoroj atleistus lietuvius inžinierius. Maikis jam šyptelėjo, tapnojo per pečius, šnibžėjo, kad „čia

Devinskio eilė“ kišo savo veidą ir pradėjo nekaip aistringai bučiuoti...
– Atsikabiniink... – sušuko Prūsas ir pabudo suprakaitavęs.
– Tu nemiegi, vartaisi... – Elenutė jam prikišo, bet Prūsas jai nieko neatsakė.
Jis vartėsi ir nekaip miegojo. Iš ryto susirūpinęs dar vis kentėdamas ir kiek apsilbausęs jis nuvažio-jo į darbą ir ilgai nelaukdamas užėjo į Devinskio kabinetą.
– Na ir ką? – Devinskis žvilgtelėjo į silpnai ant-kojų stovintį Prūsą, – apsigalvojai?
– Galvojau ir manau, kad pajėgsiu atlikti tabelių darbą.
– Ne, tu nepajėysi. Nesugebi ir nėra kas tau pagelbėtų.
– Perkelkite mane į kitą darbą.
– Tave specifiniai priėmėmabeleams. Aš jokių būdu negaliu tave rekomenduoti kitam darbui, atsisąvelgdamas ir tai, kaip dirbai ir pasirodei pas mane.
Prūsas tylėjo.
– Rekomendacijai reikia gerų duomenų. Aš nežinau, dėl ko tave galėčiau kitam girti. Eik ir pakalbėk su administratorium dėl kito darbo. Nežinau ką su tavim man reikės daryti...
Nuleidęs galvą Prūsas ilgai ieškojo administra-toriaus. Bet pakalbėjęs ir pas jį nieko neišpė: kitų darbų bendrovėje kol kas nebuvo, teks palaukti.
Ir taip apraminus pagiežą Devinskiui, reikėjo nutildyti įsisiūbavusias mintis, baimę, užmiršti blogą sapną, ramiai prisėsti prie stalo ir tęsti darbą. Bet ir apie tai, lyg praradus žemę po kojom, jau buvo sunkiai beįmanoma.
(Bus daugiau)

MOSŲ KOLONIJOS

New York, N.Y.

VASARIO 16-TOSIOS MINĖJIMAS

Vargu ar praslenka diena, kad savo mintimis neaplan-kytume mūsų brangios „Šiaurės pašvaistės“ — Lietuvos. Švėsdami Vasario 16-tąją, labiau negu visuomet savo žvilgsnį ir maldą keliame į Aukščiausiąjį. Ypatingai šiuo metu jo pagalba mūsų sieki-muose yra labai reikalinga. Todėl šios šventės minėjimus dažniausiai ir pradedame bažnyčiose iškilmingomis pamaldomis.

New York'e Lietuvos nepriklausomybės atstatymo 70 metų sukakties minėjimas įvyko vasario 21 dieną, sekma-dienį. Tą dieną Apriškimo pa-rapijos bažnyčioje Brooklyne į 11 val. mišias prisirinko beveik pilna bažnyčia žmonių. Jų tarpe ir Lietuvos generalinis konsulas Anicetas Simutis.

Giedant „Pulkim ant kelių“, procesija su vysk. Paulium Baltakiu, konsulu A. Simučiu, kunigais ir organizacijomis su jų vėliavomis artinosi prie altoriaus.

Vėliavos buvo Amerikos, Lie-tuvos, šaulių, ramovėnų, Neo-Lithuanų, ateitininkų ir skau-tų. Apšūpų atliktų, šv. Mišių auką aukėjo vysk. Paulius Bal-takis, parapijos klebonas kun. Jonas Pakalniškis, Katalikų religinės šalpos vedėjas kun. Kazimieras Pugetičius ir parapijos vikaras kun. Dani-elius Staniškis. Pamokslą pasakė vysk. P. Baltakis. Jis op-timistiškai pažvelgęs į lietuviš-ką (o ypatingai jaunimo) veiklą, pamokslą baigė sakydamas: „...šią šventę švenčiame su di-desne energija ir krikščioniška viltimi“.

Šios parapijos choras kiekvieną sekmadienį per 11 val. mišias iškilmingai gieda, o didesnių bažnytininkų ir tautinių švenčių metu dar daugiau pasi-stengia. Choras, pilnoje savo sudėty, giedoja W. C. Peters — „Mass in D“ (lotyniškai). Lietu-viškai giedoja aukojimo metu „Tremtinio malda“ — muz. P. Palio, žodž. Balio Augino, Komunijos metu solistė Rasa Bobelytė-Brittain atliko „Giesmę į Šiluvos Mariją“ — muz. Alfonso Mikulskio, žodž. Kotrynos Grigaitytės, ir prieš palaiminimą choras giedoja „Malda už tėvynę“ — muz. J. Dambrausko (žodžių autorias nepavyko sužinoti). Šio choro vadovas ir vargonininkas muz. Viktoras Ralys.

Mišių pabaigoje klebonas kun. J. Pakalniškis, padėkojęs vysk. P. Baltakiui už mišių aukojimą ir pamokslą pasakymą, chorui už gražų giedojimą ir visiemis mišių dalyviams, pakvietė konsulą A. Simutį tarti žodį.

Konsulas, dėkodamas klebo-nui už pakvietimą, pastebėjo, kad tai galbūt yra vienintelė bažnyčia pasaulyje, kurioje iš dviasimiams skirtingų vietos gali prabilti nepriklausomos Lie-tuvos atstovas. Konsulas kalbė-jo: „Ši šventė yra svarbiausias mūsų tautos istorijoje. Lietuvos kunigaikščiai, plėsdami Lie-tuvos ribas, pamiršo svarbiau-sią dalyką — kalbą. Tik atsta-čius nepriklausomybę, Lietuvos vyriausybė į visą valdžios apa-ratą įvedė lietuvių kalbą“. „Persitvarkymas“ — tik propa-ganda ir tie, kurie patikėjo, jau spėjo nukentėti. Nežiūrint persekiojimo, kovoje prieš religiją pavergėjai yra bejėgiai“.

Vyskupiai palaiminus, chorui ir visiems pamaldų dalyviams sugiedojus „Marija, Marija“ ir Amerikos bei Lietuvos himnus,

visi skirstėsi iš bažnyčios ir sku-bėjo į Lietuvių Kultūros Židinį tolimiesiems šios šventės minėjimui.

Čia atvykus dar buvo pakan-kamai laiko papietauti skaniais V. Steponio paruoštais pietu-mis.

Židinio didžiojoje salėje minėjimas turėjęs prasidėti 3 val., vėlavo vos apie 10 minučių. (Sveikintina pažanga, nes anksčiau vėluodavosi dau- ilgiau!)

Minėjimą atidaręs Altos pir-mininkas Vacys Steponis minė-jimo programai vadovauti pakvietė Astrą Bilerienę. Astra, pasipušusi tautiniais rūbais, puikiai kalbėdama anglų ir lie-tuvių kalbomis, scenoje jautėsi laisvai ir užtikrintai. Jos pro-gramos pravedimas buvo be priekaištų.

Šauliams į sceną įnešus vėlia-vas ir jas pagerbus, sugiedojus Amerikos ir Lietuvos himnus, invokaciją sukalbėjus kun. Leonardui Andriekui, Astra Bilerienė perskaitė Nepri-klausomybės paskelbimo aktą. New York'o valstijos senatoriui Martin Knorr susirgus ir ne-galėjus atvykti į minėjimą, šios valstijos atstovų rūmų bendrą rezoliuciją perskaitė Peter Vytėnus. N.Y. miesto tarybos ir miesto majoro Edward I. Koch proklamaciją skaitė tarybos narys Walter Ward. N.Y. valstijos gubernatoriaus Mario M. Cuomo proklamaciją skaitė, kiek pavėlavęs atvykti, valstijos atstovas Frederic Schmidt.

Trumpu žodžiu susirinkusius sveikino (lietuviškai ir angliš-ka) konsulas A. Simutis.

Pagaliam scenoje sušvito mūsų žavusis jaunimėlis. Tai N.Y. tautinių šokių ansamblio „Tryp-tinio“ šokėjai. Jie žiūrovus apgaudinėjo su „Suktute“, spardė „Oželiu“ ir tampė su „Landytiniu“. Šiam tautinių šokių ansambliui vadovauja Jadvyga Matulaitienė.

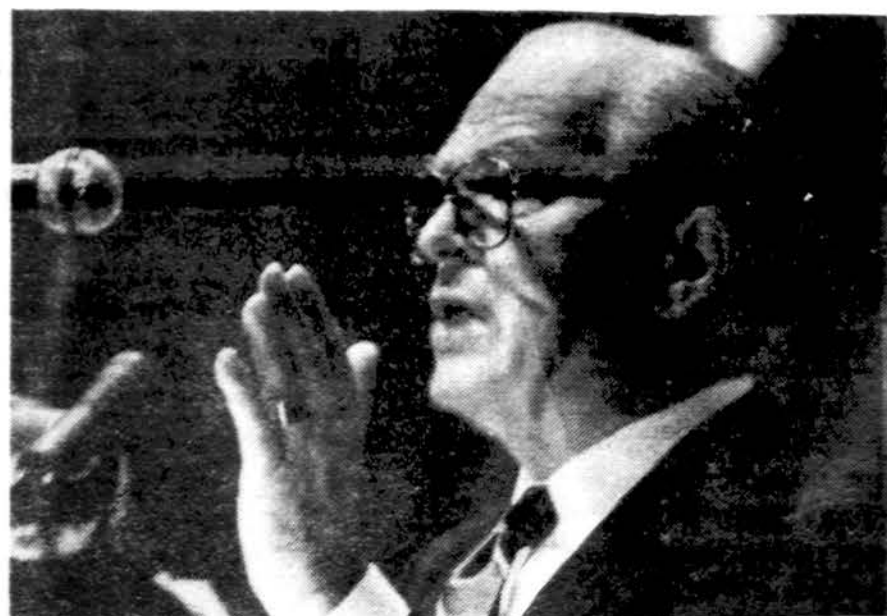
Muz. Viktoras Ralys, pravedęs giesmes ir dainas su savo chorą, Vasario 16 minėjime New York'e.

Nuotr. Vyt. Maželio

Jeigu neretai girdime apie asmenis, išstvermingai ir nepail-samai dirbančius visuomenini darba, tai jokių abejonių nekyla: nuopelnas priklauso Jadvygai Matulaitienei. Kukli, reklamos neieškanti, jau net 37 metus dirbuojanti su New York'o tautinių šokių šokėjais. Viena šios šokėjų grupės leidinyje Jadvyga Matulaitienė taip išsireiškė: „Jei savo širdyje išsaugosit bent dalelę meilės savo tautai, jos kultūrai, tėvų kalbai... visad jausiuos, kad metų metais praleistos valandos su jumis buvo neveltui“.

Numatyta 15 min. pertrauka užsitiese žymiai ilgiau.

Po pertraukos antrąją pro-gramos dalį pradėjo svečias iš Venecuelos dr. Vytautas Damb-ra. Jis arti 15 metų yra tarnavęs Amerikos diploma-tinėje tarnyboje. Išėjęs į pensiją ir apsigyvenęs Venecueloje, jis ten išvystė nepaprastai plačią lietuvišką veiklą (spauodoje, radijo ir televizijoje). Geras kalbėtojas pažėrė nemažai ir vertingų minčių, nurody-damas ir naujas veiklos gaires.

Dr. Vytautas Dambra, New York'o Vasario 16 minėjimo paskaitininkas.

Nuotr. Vyt. Maželio

Ši jo paskaita yra verta pla-tesnės visuomenės dėmesio. Paskaitininkas pažadėjo atsiųsti paskaitos kopiją. Ją gavęs galėsiu supažindinti ir „Draugo“ skaitytojus. Klausy-tojai paskaitą šiltai priėmė. Kelis kartus ją pertraukė plo-jimais. Paskaitos pabaigoje klausytojai paskaitininką pa-gerbė plodami atsistoję.

Po paskaitos scenoje išsiri-kiavo N.Y. vyrų choras „Perkūnas“. Šis choras prieš metus laiko buvo palaikytas. Tik po nemažų pastangų, geros valios ir šaltų galvų deka jis vėl buvo prikeltas. Choriui vadovau-ja muz. Viktoras Ralys. Choras atliko šešias dainas: „Šviesia naktį“ — muz. J. Švedo, „Ramovėnų maršas“ — muz. A. Račiūno, „Kur banguoja Nemu-nėlis“ — muz. J. Švedo, „Pražy-do jazminai“ — partizanų daina, „I kovą“ — muz. A. Račiūno (ši daina dirigavo anksčiau šiam ansambliui vadovavęs, Vytau-tas Daugirdas) ir „Jūreivių maršas“ — muz. Paulausko. Nežiūrint, kad klausytojai „Perkūniui“ garsiai plojo, „bisas“ nebūvo išprašytas.

Su apgailestavimu turiu pa-stebėti, kad darniai prak-skambejusios dainos jos neap- darniai galėjo skambėti tų dainų autoriams, kurie joms yra sukūrę žodžius, nes programoje jų vardų nebuvo. Apie šią žalą, daroma poetams, jau esu

Šis nuostabiai sklandžiai pra-vestas minėjimas užtruko apie tris valandas (irgi pažanga, nes buvo ir tokių minėjimų, kurie susirinkusius gąsdindavo savo ilgumu).

Minėjimą uždarydamas V. Steponis perskaitė pavardes stambesnių aukotojų. Aukų gauta 5540 dol. Dekoracijos buvo dail. Česlovo Janušo ir Pauliaus Jurkaus.

Minėjimą rengė Amerikos Lietuvių Taryba New York'e.

p. palys

Lemont, III.

VASARIO 16-TOS ŠVENTĖ LB APYLINKĖJE

Lemonto miestelyje jau yra ilgametė tradicija, kad Vasario 16-tos savaitę Lietuvos vėliava yra pakelta miestelio centre. Ir šiais metais šeštadienį, vasario 13 dieną, susirinko Maironio lituanistinės mokyklos mokiniai ir apylinkės lietuviai pakelti trispalvę. Sugiedojus himną, buvo paskelbta Lemonte „Lietuvių savaitė“. Mokiniai tą šeštadienį savo klaseose su mokytojomis paminėjo tautos nepriklausomybės šventę. Sekmadienį šv. Mišios buvo atnaujintos kun. L. Zarembos šv. Alfonso bažnyčioje, Lemonte. Pamaldos buvo iškil-mingos: vėliavas įnešė tauti-niais rūbais pasipuošę „Spin-dulio“ jauni grupės nariai. Be

duonos ir vyno, aukomis buvo atnešti tautinė juosta, kryžius, knyga ir žvakė, kurias atnešė Maironio mokyklos mokinės.

Minėjimas vyko Lemonto gimnazijos salėje 2 val. po pietų. Salė nauja, graži ir patogiai sutalpino visus susirinkusius svečius. Apylinkės valdybos pirmininkas Vytautas Šoliūnas pasveikino susirinkusius ir pakvietė valdybos narį Vytenį Milūną toliau prarasti programą. Vėliavos buvo įneštos ir tautų himnai sugiedoti. Nepriklausomybės aktą perskaitė Lemonto Maironio mokyklos moksleivės Viktorija Žvinakytė ir Aura Reitnerytė. Šio minėjimo paskaitininkė tai jauna, veikli visuomenininkė Gintė Damu-šytė. Jos paskaita buvo tikrai skirtinga nuo įprastų temų. Nekalbėta apie praeities įvykius, bet ką mes lietuviai dabar ir šiandien galime dary-ti ir padėti savo tėvynei.

Ypatingai įdomu buvo klausy-tis juostelės, pasikalbėjimo telefonu su Lietuva. Svečiai ir mokyklos mokiniai šiltai priėmė paskaitininkę ir jos žodžius.

Toliau buvo meninė pro-grama, kurią paruošė Rasa Poskočimienė. Pasirodė Lemonte Maironio lituanistinės mokyklos mokiniai. Vyresnieji moksleiviai pasirodė su dai-nomis ir montažu, kuriame girdėjome Maironio žodžius ir eiles. Taip pat pasirodė ir su tautiniais šokiais. Ir patys jaunaisios mokiniukai buvo paruošę ypatingą programėlę minėjimui. Darželio, pirmo ir antro skyriaus vaikai sudainavo ir padėklavo ir taip pat parodė kaip gražiai jau moka tautinius šokius pašokti. Pasi-baigus minėjimui, svečiai dar pasiliko ir pabendravo prie vaišių, kurias paruošė mokyklos tėvų komitetas.

Svarbu paminėti, kad minėji-mo proga Lemonto Maironio mokyklai ir „Žiburėlio“ Montessori mokyklai buvo įteiktos aukos iš švietimo tarybos ir taip pat iš Lemonto Lietuvių Bendruomenės.

Agnė Katiliskytė

DRAUGE GAUNAMI NAUJAUSI LEIDINIAI

LIETUVOS RAITELIAI, XIII amžiaus Lietuvos ka-rinėje istorijoje. I knyga. Z. Raulinaitis. 308 psl.	\$10.00
LIETUVOS RAITELIAI, XIII amžiaus vidurys, Min-daugo laikai, II knyga. Z. Raulinaitis. 301 psl.	\$12.00
TIKROJI LIETUVA, istorija, 79 žemėlapių ir 172 iliustracijos. Algirdas Gustaitis. 291 sl. ...	\$20.00
PARTIZANŲ KOVOS LIETUVOJE, Kęst. K. Gir-nius. 422 psl.	\$10.00
ILGESIO VALANDĖLĖS, eilėraščiai. Leonardas Šimutis. 227 psl.	\$8.00
PBAGOS KOMENDANTAS KODET, čekų laisvės kovotojo prisiminimai, Bronė Martin. 244 psl.	\$10.00
PRAKTINĖ LIETUVIŲ KALBOS VARTOSENĄ. Juozas Vaišnyš, S.J. 240 psl.	\$8.00
DANGUS NUSIDAŽO RAUDONAI, pirmosios tremties memuarai „Laisvę praradus“ Juozas Keliuotis. 359 psl.	\$12.00
KOMPOZITORIUS BRONIUS BUDRIŪNAS. Spaudai paruošė Rūta Kleva-Vidžiūnienė. 157 psl.	\$12.00
KAI VILNIAUS LIEPOS ŽYDĖ, žibunto sakmės apie Vilnių. Paulius Jurkus. 159 psl.	\$10.00
MARGO RAŠTO KELIŲ, apysaka biografiniais at-spindžiais. Alė Rūta. 281 psl.	\$10.00
BERŽAS UŽ LANGO, romanas. Dalila Mackia-lienė. 323 psl.	\$10.50
PRIEŠAI, raštų rinkinys. Fabijonas Neveravičius. 168 psl.	\$7.50
LENKŲ APAŠTALAVIMAS LIETUVOJE. Trečioji laida. Kun. Kazimieras Prapuolenis. 365 psl.	\$10.00

Pastaba. Užsakant knygas per pašta, pinigų nesiųsti, užsimokėsite gavę sąskaitą, kurioje bus pridėta ir persiun-timo išlaidos.

CLASSIFIED GUIDE

FOR SALE

Wholesale carpeting! Kilimai urmo kai-nomis; didžiulis sandėlis pilnas kilimų riti-niuose ir atskirais gabalais. Turime viską, ko jums reikia. Duodame paskolą. Pirkite kilimus skambindami Romul po 6 v.v. 589-2349; palikite vardą ir tel. numerį.

HELP WANTED

MODELMAKER-PRODUCT Full time opening for industrial design modelmaker with min. 5 yrs. exp. Downtown loc. Benefits included. 454-1116 Must speak English.

MISCELLANEOUS

A VILIMAS MOVING

Tel. 376-1882 ar 376-5996

10% — 20% — 30% pigiau mokėsit už apdraudą nuo ugnies ir automobilio pas-mus.

FRANK ZAPOLIS

3208 1/2 Wes' 95th Street
Tel. — GA 4-6554

V.T. ELECTRIC CO.

Licensed, Insured — Bonded
436-6937
Elektros ir namų apšildymo sistemų pataisymai.
Vytautas Taras

ELEKTROS

[VEDIMAI — PATAISYMAI] Turiu Chicago miesto leidimą. Dir-bu ir užmiesty. Dirbu greitai, garantuo-tai ir sąžiningai.
555-2020
KLAUDIJUS PUMPUTIS

REAL ESTATE

MLA KOMPIUTERIŲ

pagalba galite PIRKTI ar PARDUOTI NAMŲ mieste ir priemiesčiuose. Sąži-ningai patarnaus

J. BACEVIČIUS

BELL-BACE REALTORS
INCOME TAX — INSURANCE
6529 S. KEDZIE
778-2233

GREIT IR SĄŽINGAI PATARNAUJAME PIRKIME BEI PARDAVIME NUOSAVYBIŲ.

Nemokamai įkainuojame jūsų nuosa-vybę, taip pat pristatysim pagal papei-davimą, sąrašą parduodamų namų jūsų ieškomaj apylinkėj, mieste ar priemies-ty. Suinteresuoti prašau skambinti ar užeit pas

BUDRAITIS REALTY

6600 S. Pulaski
767-0600

Parduodamas 3 mieg. kamb. mū-rinis namas, 65 & Keating apyl.; didelė virtuvė; dinette. Skambinti: 585-6152; po 5 v.v. 735-2196. Kalbėti angliškai.

RE/MAX

REALTORS

GREIT

PARDUODA

RIMAS L. STANKUS

361-5950 636-6109

Norintieji PIRKTI ar PARDUOTI NAMUS per šią įstaigą, prašome paminėti, kad esate arba norite būti Rimo Stankaus klientais. Nuosa-vybės įkainavimas nemokamai.

Ieškome investatorių.

Siūlome 12% į metus už sumas \$25,000.00 ar daugiau. Palūka-nos bus išmokamos kas mėnesį. Įnašas garantuotas nekilnojamu turtu.

Skambinti: 312-471-5353.

LIETUVIŲ ŠEIMOS TRADICIJOS STASYS YLA

Iliustravo dailininkės—
ZITA SODEIKIENĖ ir
IRENA MITKUTĖ

182 psl., didelio formato, kietais virše-jiais su aplanku. Liuksusinis leidinys. Išleido Am. Lietuvių Bibliotekos Lei-dykla (Lithuanian Library Press). Spau-dė Morkūno spaustuvių.

Šis leidinys skirtas šeimų tradicijoms, kurios yra turtingiausios ir reikšmingiausios visose visų tautų kultūrose. Čia apsiribojama šeimos kūrimo vyksmais, pradedant nuo pažinties, einant prie sutarties ir santuokos, baigiant santuokiniu vaisiumi — kūdikiu bei jo ugdymu.

Kaina su persiuntimu 22 dol. Užsakymus siųsti: DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629 Illinois gyventojai dar pridėda 8% valst. mokesčio.

VILNIAUS ARKIVYSKUPIJA. II dalis

Šioje V-to t. II-je dalyje aprašyta Vilniaus arkivyskupijos istorinė ir jos dabartinė padėtis; sprendžiama bažnytinės provincijos priklausomy-bė kitoms valstybėms, santykiai su lenkais. Čia aprašomos ne tik dabar-tinės Lietuvos, bet ir sovietinėje Gudijoje administruojamos bažny-čios, paminklai, vyskupai, valdyto-jai, kunigai. ... Architektūrinių ypatybių aprašy-mai yra dr. inž. Jurgio Gimbuto. 592 psl. 763 ilustr., kieti vir-seliai, gerai paruoštas leidinys. Išleido Am. Lietuvių Bibliotekos leidykla (Lithuanian Library Press). Tekstą rinko Draugo spaustuvių. Atspausdino Morkūno spaustuvių. Kaina su persiuntimu \$22.50.

Užsakymus siųsti: DRAUGAS, 4545 W. 63rd St. Chicago, IL 60629 USA Illinois gyventojai moka \$24.00

BRONIUS KVILYS

LIETUVOS

BAŽNYČIOS

CHURCHES OF LITHUANIA

5

Vilniaus arkivyskupija II

Hartfordo tautinių šokių grupė „Berzelis“ šoka New Britain, Conn.

Laiškas

PIRMO BOLŠEVIKMEČIO ISTORIJA JAU PARĄŠYTA

Advokatas Povilas Žumbakis savo straipsnyje „JAV LB-nės klaidos atitaisymas“ („Draugas“ vasario 11, 1988, Nr. 28 psl. 3) tarp kitko rašo:

„Posėdžio metu dr. Sužiedelis pristatė savo projekto planą. Jis prašė, kad planas nebūtų skelbiamas, kol nebus parašyta sutartis. Asmeniškai nežinau, kiek žmonių tą projektą matė ar kas jiems jį rodė, bet poros dienų laikotarpyje jau buvo tiksliai kalbama apie projekto pramatytą 60,000 dol. sumą. Netrukus kilo kritika dėl projekto kitų detalių. Pats autorius projekte, kurį pristatė rugsėjo 9 d., mini nepriklausomybės periodą ir sovietų pirmąją okupaciją, bet detalesiausia knygos projekto dalis buvo vokiečių okupacijos periodas, kur tarp kitko minima lietuvių kolaboravimas su naciais. (Sovietų okupacijos skyriuje joks kolaboravimas nėra minimas). „Mano nuomonė buvo, kad projektas turėtų būti remiamas, jei autorius suktų išlaikyti objektyvumą apie abi okupacijas ir paminėtų visos kolaboravimo situacijos ir kolaboravimo priežastis“.

Istorikas dr. Saulius Sužiedelis, tikiu, labai gerai kaip istorikas žino, kad istorija apie pirmą bolševikų okupaciją jau 1942 m. buvo parašyta ir išleista Lietuvoje stamboka studija 436 psl., pavadinta „Lietuvių archyvas bolševizmo metai“. Antroji tos knygos laida kun. dr. Juozo Prunskio pastangomis buvo išleista 1952 m. Amerikoje.

Ir dabar dar rašyti naują istoriją apie pirmą bolševikmetį būtų betikslis laiko gaišinimas ir liet. visuomenės suaukotų pinigų iššvaistymas. Mano manymu, reikėtų išleisti „Lietuvių archyvo bolševizmo metai“ trečiąją laidą, kadangi antroji jau išsibaigusi. Ir tai būtų daug pigiau negu rašyti ir spausdinti naują knygą.

Prie dabartinių okupacinių aplinkybių daugiau ką nors pridėti apie pirmą bolševikmetį negu parašyta „Lietuvių archyve bolševizmo metai“ nėra įmanoma.

Dr. S. Sužiedelio pavardė paskutiniu metu lietuviškoje spaudoje dažnai linksniuojama. Man parūpo jo šaknys.

Lietuvių Encikl. papildymai XXXVII t., 562 psl. parašyta: „Sužiedelis Saulius gimęs 1945 m. V. 13. Gotha, Vokietija, istorikas. Toliau eina jo įgyti mokslo laipsniai, tarnyba, užimamos vietos ir kiti jo atlikti darbai.“

Antanas Pleškys

Memuarai tai žmogaus sugebėjimas skinti rožes žiemos metu.

K. Smith

MŪSŲ KOLONIJOSE

Hartford, Conn.

„BERZELIO“ KONCERTAS

„Berzelio“ tautinių šokių grupės koncertas šokiai įvyko vasario 6 d. Šv. Andriejaus parapijos salėje New Britain, Conn. Tai jau 16 metų veiklos apvainikavimas ir pasirošimas kelionei į VIII tautinių šokių šventę, dėl kurios skiriamas visas šio vakaro pelnas.

Koncertą atidarė, kun. Jonas Rikteraitis pranešė labai liūdningą žinią, kad koncerto išvakarėse, grįždama iš repetitijos, automobilio nelaimėje žuvo viena iš grupės šokėjų — Jennifer McAllister. Buvo net mintis šį koncertą atšaukti, bet klebonas patarė rengti jį garbei ir atminimui.

Pilna salė žiūrovų (apie 300) su malonumu stebėjo jaunus ir grakščius šokėjus su užsidegimu ir šypsena puikiai atliekant 13 tautinių šokių. Tai daugumas, kurie bus šokami tautinių šokių šventėje Hamiltone. Iš viso šoko net 56 šokėjai: vyresnieji ir vaikų grupė. Šokėjams atsikvėpti padėjo buvusi „Ciurlionio“ ansamblio kanklininkė Julija Gelažytė, meniškai kanklėmis atlikdama 3 dainas. Publika visai užtarnautai nesigailėjo plojimui šokėjams ir kanklininkei.

Linus Balsys šokėjų vardu dėkojo Edmundui Nenortui už gražiai pagamintą šokių šventės emblema-plakatą ir jam su Paulium Orentu už programos knygutės paruošimą. Didelė padėka su gėle buvo išreikšta vadovės pavaduotojui Jonui Kodžiui (šoka 16 metų!), padėjėjams Laimai Šimanskytei, Rimai Dzikaitei ir Sauliui Dzikui, muzikui Jurgiui Petkaičiui ir Alfonsui Dzikui už „nedekingą“ technikos darbą. Labiausiai buvo pagerbta ir apdovanota gėlėmis nepailstama grupės vadovė Dalia Dzikienė, kuri ne tik prikalbina jaunimą šokti net iš tolimų vietovių, bet juos kantriai ir moko.

Bendriems šokiams, jaunimui ir senimui, grojo pagarsėjęs brolių Kezių orkestras iš New

Yorko, puikiai pritariant daina ir akordeonu Romui Keziui. Hartfordo ir apylinkių lietuvių didžiulioji „Berzelio“ ir tikisi sulaukti dar daug tokių puikių pasirodymų. „Berzelis“ atliko programą nepriklausomybės šventės minėjime Nashua, N.H., vasario 28 d. ir „Laisvės Žiburio“ koncerte New Yorke balandžio 16 d.

Lionginas Kapeckas

Knox, Ind.

LIETUVOS VĖLIAVA INDIANOS MIESTE

Lietuvos Nepriklausomybės dienos proga Lietuvos vėliava plevėsavo nuo vieno namo verandos šiame apskrįčio sostinės Starke (county) mieste.

Tą vėliavą iškėlė Ona Budziūtė-Jenkins, aiškindama: „Aš pastebėjau aprašymą apie 70 metų Lietuvos nepriklausomybės sukaktį mūsų vietiniame dienraštyje „The Leader“ ir atsiminiau, kad aš turiu Lietuvos vėliavą, aš ją garbingai pakabinu ant savo namo verandos, kad visi mūsų miesto gyventojai pastebėtų ir suprastų, kad Lietuva turi būti laisva ir nepriklausoma“.

„The Leader“, vietinis dienraštis, plačiai aprašė apie Amerikos Lietuvių Tarybos šalanką titulu: Let Freedom Ring in Lithuania, parašyta žurn. Stasio Piežos, ir kurią jis pasiuntė Mikhail Gorbaciovui į Maskvą. „Šis Amerikos Lietuvių Tarybos biuletenis atgaivino mano lietuvių tautinę gyvybę“, paaiškino Ona Budziūtė-Jenkins.

Kalbėdama gražiai lietuvių kalba, Ona Jenkins pasigyrė, kad ji niekuomet neužmiršo savo tėvų lietuvių kalbos. Jos a.a. tėvai kalbėjo lietuvių kalba namuose ir Ona baigė Dievo Apvaizdos lietuvių parapijos mokyklą, Chicagoje, 18-ta ir Union gatvėse, kai seselės mokytojos mokė lietuvių kalbos gramatiką. Jos motinėle Paulina buvo nuolatinė prenumeratorė dienraščio „Draugo“.

Antanas Masionis-pasitaras su Elbija Tamoliūnaitė DeAndriole

kurį skaitydavo motina ir jos dukrelė Ona. Tėvai yra palaidoti Šv. Kazimiero kapinėse Chicagoje. Ona Budziūtė-Jenkins ir jos vyras J. Jenkins (nelietuvis)

abudu yra pensininkai ir gyvena Knox mieste apie 20 metų. Šis tai pavyzdys kaip galima atgaivinti lietuvių tautinę gyvybę Amerikoje!

Korespondentas

Pranešame, kad po ilgos ir sunkios ligos š.m. vasario mėn. 19 d., Rochester, N.Y. mirė mūsų mylimas Vyras, Tėvas ir Senelis.

A.†A.

JONAS MUSTEIKIS

Velionis buvo palaidotas iš Šv. Jurgio parapijos bažnyčios vasario mėn. 21 d. Giliai nuliūdę pasiliko: žmona Adolfina, duktė Gražina Bilėnienė ir sūnus Algimantas su šeimomis.

Nuliūdusi žmona Ada Musteikienė

A.†A.

VALERIA JANUSH

Gyveno Oak Lawn, IL

Mirė 1988 m. vasario 28 d., sulaukusi 87 m. amžiaus. Gimė Lietuvoje, Žemaitijoje.

Pasiliko dideliame nuliūdime duktė Wanda Rehm, anūakai: James, Ronald, Edward, Susan, Richard ir proanūkė Brittany-Ann.

Kūnas pašarvotas antradienį, kovo 1 d. nuo 6 iki 10 v.v. ir trečiadienį, kovo 2 d. nuo 2 iki 10 v.v. Blake-Lamb koplyčioje, 4727 W. 103rd St., Oak Lawn, IL.

Laidotuvės įvyks ketvirtadienį, kovo 3 d. Iš koplyčios velionė bus atlydėta į St. Linus parapijos bažnyčią, 10300 S. Lawler Ave., Oak Lawn, IL, kurioje 10 val. ryto įvyks gedulingos pamaldos už velionės sielą. Po pamaldų bus nulydėta į Šv. Kazimiero lietuvių kapines.

Nuoširdžiai kviečiame visus gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę duktė, anūakai ir proanūkė.

Laidotuvių direkt. Blake-Lamb. Tel. 636-1193.

A.†A.

inž. JONUI KRIAUCIŪNUI

mirus, brolių KAZI, jo šeimą ir visus artimuosius nuoširdžiai užjaučiame.

Marytė ir Kazys Ambrozaičiai

Brangiai Motulei

A.†A.

KATARINAI KRIŠČIŪNEVIČIENEI

mirus, jos sūnų, mielą kun. VIKTORĄ KRIŠČIŪNEVIČIŲ, mūsų buvusios parapijos kleboną, giliai užjaučiame ir kartu liūdime.

Jadvyga ir Adolfas Damušiai

Mylimai Motinai

A.†A.

KATARINAI KRIŠČIŪNEVIČIENEI

mirus, kun. VIKTORUI KRIŠČIŪNEVIČIUI reiškiamo giliai užjaučiant ir kartu liūdime.

ŽIBURIO liuanistinės mokyklos Tėvų komitetas ir mokytojai

A.†A.

pulk. KAROLIUI DABULEVIČIUI

mirus, dukterims LIDIJAI AMBUTIENEI, RITAI FABIJONIENEI ir jų šeimoms reiškiamo giliai užjaučiant.

Vilhelmina Genienė
Liūda ir Jonas Yčiai
Nijolė ir Balys Poškai
Eglė ir Bronius Arai

DRAUGAS, antradienis, 1988 m. kovo mėn. 1 d.

5

A.†A.

JONAS KOVALČIUKAS

Gyveno Čikagoje, Marquette Parko apylinkėje.

Mirė 1988 m. vasario 27 d., sulaukęs 83 m. amžiaus.

Gimė Lietuvoje. Amerikoje išgyveno 33 m.

Kūnas pašarvotas antradienį, vasario 1 d. nuo 3 iki 9 v.v.

Petkus Marquette koplyčioje, 2533 W. 71st. St.

Laidotuvės įvyks trečiadienį, vasario 2 d. Iš koplyčios 9 val.

ryto bus atlydėtas į Švč. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčią, kurioje įvyks gedulingos pamaldos už velionio sielą. Po pamaldų bus nulydėtas į Šv. Kazimiero lietuvių kapines.

Nuoširdžiai kviečiame artimuosius atsisveikinti su velioniu.

Liūdinti šeima: žmona Vladislava, sūnus Vaidotas, duktė Virginija Kupcikevičienė su vyru Vytautu, anūakai Algirdas ir Rita Rackmil su vyru Charles.

Laidotuvių direkt. Donald A. Petkus. Tel. 476-2345.

A.†A.

plk. KAROLIUI DABULEVIČIUI

mirus, reiškiamo nuoširdžiai užjaučiant jo dukrai LIGI-JAI ir kitiems artimiesiems.

Ona ir Narimantas Karašai
Gražina ir Benius Mačiukai

A.†A.

pulk. K. DABULEVIČIUI

mirus, FABIJONŲ ir AMBUTŲ šeimoms reiškiamo giliai užjaučiant.

Liubinskų šeima

GAIDAS—DAIMID

E U D E I K I S

TRYŠ MODERNIŠKOS KOPLYČIOS PATARNAUJA IR CHICAGOS PRIEMIESČIUOSE

4330-34 S. California Avenue

Telefonai — 523-0440 ir 523-9852

4605-07 South Hermitage Avenue

Telefonas — 927-1741-1

4348 S. California Avenue

Telefonas — 523-0440

P E T K U S

MARQUETTE FUNERAL HOME TĖVAS IR SŪNUS

2533 West 71 St., Chicago

Telefonas — 476-2345

1410 So. 50th Av., Cicero

Telefonas — 863-2108

STEPONAS C. LACK ir SŪNUS LACKAWICZ

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

2424 West 69th Street — Tel. RE 7-1213

11028 Southwest Hwy. — Tel. 974-4410

9236 S. Roberts Rd. — Tel. 430-5700

VASAITIS — BUTKUS

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

1446 South 50th Avenue

Cicero, Illinois

Telefonas — 652-1003

APLINK MUS

x Marijonų bendradarbių metinis seimas bus kovo 20 d., sekmadienį. Šv. Mišios bus 11 val. Marijonų vienuolyno koplyčioje, o 12 val. salėje bus bendri pietūs ir seimo posėdis. Kviečiami visi bendradarbiai ir svečiai šiame seime dalyvauti, nes reikia aptarti svarbius reikalus. Seimas bus 6336 So. Kilbourn Ave.

x Šv. Kryžiaus ligoninėje visą balandžio mėnesį moterys bus tikrinamos ir daromos nuotraukos už mažesnę kainą, ar neturi vėžio. Tai daroma kovos su vėžiu mėnesio proga.

x Lietuvos Vyčių 24 kuopa turėjo susirinkimą Šaulių namuose vasario 29 d. vakare. Pranešimą padarė Vytenis Rasutis, „Kasos“ direktorius, svečius priėmė Olga Eastman ir Irene Murdock. Susirinkimas praėjo su dideliu pasisekimu.

x Šv. Kazimiero parapijos Sioux City, Iowa, apyskaitinis biuletenis išėjo iš spaudos ir pasiekė „Draugo“ redakciją. Apskaita apima nuo 1951 m. iki šių 1988 metų pradžios. Biuletenis iliustruotas nuotraukomis su klebonu kun. Simonu Morkūnu ir vyskupu bei kitais kunigais. Kun. S. Morkūnas padarė tiesiog stebuklus šioje parapijoje, kuri jau buvo beveik nykstanti, o dabar, nors parapijų skaičius mažėja, atsigavo ir užima pirmąsias vietas vyskupijoje.

x Gail. sesuo Ona Ankiénė praneš savo patirtį gydančiui ligoniui Šv. Kryžiaus ligoninėje Alvido pažmonyje Lietuvis so dyboje šį sekmadienį nuo 2 v. p.p. Kun. Juozas Juozavičius kilnios mintys, maldos su visais už gyvus ir mirusius ir palaiminimas. Gydytojo atsakymai ir sveikatos reikalų paklausimus. Religijinis gavenis rimčiai priklaikytas religinis video filmas. Kraujospūdzio matavimas. Alvido gėrybėmis pasivaizsinimas. Visi laukiami.

x A. A. dr. Vladui Šimaičiui mirus, jo draugai sudėtinę 600 dol. auką įamžino jį Tautos Fondas Lietuvos laisvės ižde. Visos aukos Tautos fondui be jokios išimties eina okupuotos Lietuvos vadavimo darbams finansuoti.

x Jonas Dapkus, Hartford, Conn., su prenumeratoriaus pratęsimu mokesčiu atsiuntė ir 20 dol., kad „Draugas“ stiprėtų. J. Dapkus skelbiame garbės prenumeratorium, o už paramą labai dėkojame.

x Inž. Romas Kronas, Clarendon Hills, Ill., atsiuntė 25 dol. auką ir pratęsė „Draugo“ prenumeratą 1988 metams. R. Kronui, mūsų garbės prenumeratoriui, dėkui, tariame nuoširdų aciu.

x Tyliosios meno varžytinės vyks kovo 6 d., sekmadienį, nuo 10 iki 3 val. p.p. Čiurlionio galerijoje. Kas turi dailės darbų, kuriuos norėtų parduoti, kviečiame juos pristatyti į Čiurlionio galeriją šeštadienį, kovo 5 d. tarp 11 val. ryto ir 6 v.v., arba skambinti parodos organizatoriui Algimantui Keziui tel.: 749-2843. Varžytinės baigsis kovo 6 d., sekmadienį 3 val. p.p. Tada parduotus ir neparduotus dailės darbus savininkai galės atsiimti. Registracijos mokeskis yra \$3.00 už kiekvieną atneštą darbą pardavimui. Paveikslai gali būti rėmuoti arba nerėmuoti. Į varžytines kviečiame atsilankyti visą mūsų publiką. Įėjimas nemokamas.

(sk.)

x „Draugo“ metinis koncertas bus kovo 20 d. Marijos aukšt. mokyklos salėje. Tai bus pavasarinis prieš pat Velykas koncertas, kuris įdomus savo negirdėtais ar mažai girdėtais solistais: Ričardu Daunoru iš Vokietijos ir Birute Dabšienė-Vizgirdienė iš Los Angeles. Akompanuos muz. Alvydas Vasaitis. Prieš tai kovo 13 d. jie koncertuos Bostone, o balandžio 10 d. Los Angeles.

x Dr. Leonas Seibutis po sunkios širdies operacijos grįžo namo ir pamažu sveiksta. Į darbą grįš kovo 21 d.

x Dail. Magdalenos Stančukienės dailės darbų paroda bus St. Balzeko Lietuvių kultūros muziejuje. Atidarymas bus kovo 11 d., penktadienį, 7:30 val. vak. Paroda tęsis iki balandžio 10 dienos.

x Jaunimo tautinis ansamblis „Grandis“ rengia ypatingą koncertą kovo 13 d. Jaunimo centro salėje. Dalį koncerto programos atliks ukrainiečių profesionalų šokėjų grupė, kitą dalį mūsų „Grandis“ jaunimas. Galėsime palyginti skirtumą tarp lietuviškų ir ukrainiečių tautinių šokių. Koncerto pelnas skiriamas padėti „Grandis“ šokėjams nuvažiuoti į VIII pasaulio Lietuvių tautinių šokių šventę Hamiltone, Kanadoje, liepos 2-3 d.

x Lincolno opera, kuriai vadovauja Norma Williams šiuo metu Chicago miesto dalyje Lincolno parke, daugeliui lietuvių gerai pažįstama, yra suorganizuojama operos grupė, kurioje dainuoja ir jos studentai. Šiame sezone ji stato Bizet „Carmen“ ir Rossini operą „Figaro vestuvės“. Šias operas diriguoja Robertas Kaminskas. Pirmieji du „Carmen“ operos spektakliai buvo su 20 asmenų orkestru, kiti su fortepijonu.

x Walter Abramikas, Springfield, Ill., dienraštį remia visomis progomis, pratesdamas prenumeratą, atsiuntė 30 dol. „Draugui“ ir 10 dol. už kalėdines korteles ir kalendorių. W. Abramiką skelbiame garbės prenumeratorium, o už auką labai dėkojame.

x Anthony Shlikas, Downers Grove, Ill., atsiuntė 20 dol. „Draugo“ stiprinimui, 10 dol. už kalėdines korteles, kalendorių ir pratęsė prenumeratą vieneriems metams. A. Shliką skelbiame garbės prenumeratorium, o už auką labai dėkojame.

x Jonas Walentukiewicz, So. Boston, Mass., mūsų dažnas rėmėjas, pratesdamas prenumeratą, pridėjo visą šimtą su laišku: „...labai aciu už siuntinį laikraščio, rūpestingai ir gražiai leidžiamo, lietuviškų reikalų rūpinimąsi. Aš esu jau 82 metų ir gerai nepriimau, bet su džiaugsmu jo laikiu, nes nieko daugiau ir nėra laukt kaip savo mielo lietuviško žodžio. Aciu“ J. Walentukiewicz skelbiame garbės prenumeratorium, o už auką ir gražius žodžius labai dėkojame.

x A. A. Petras Pajaujis mirė 1987 m. kovo mėn. 6 d. Metinių proga šv. Mišios bus aukojamos kovo 13 d. Dievo Apvaizdos parapijoje ir Urugvajuje. Prašome draugus ir pažįstamus prisiminti velionį savo maldose.

Pajaujų šeima (sk)

x Kaziuko mugė Jaunimo centre įvyks sekmadienį, kovo 6 d. Atidarymas 10 val. ryto. Skautai ir skautės kviečia visus atsilankyti ir paremti lietuviško jaunimo veiklą.

(sk)

Cicero LB Vasario 16 dienos minėjimo programos atliekėjai. Iš kairės: muz. Manigirdas Motekaitis, Vida Kuprytė, sol. Laima Stepatienė, kun. Jurgis Šarauskas ir Alvida Baukutė (Nėra paskaitininko Petro V. Kisieliaus).
Nuotr. Jono Kuprio

CHICAGOJE IR APYLINKĖSE

CICERO LB VASARIO 16-TOSIOS MINĖJIMAS

Prisimena šaltos Vasario 16-tos Lietuvoje triukšmingi dūdų orkestrai, organizacijų ir gimnazijos mokinių ilgos eisenos į didelę geležinkelio stoties salę ir kalbos. Nepriklausomybės turėti ir ją švęsti buvo didelė laimė ir privilegija jaunos gimnazistės. Ji nebuvo kaip reikiant nei suprasta, nei įvertinta. O dabar, kai visame pasaulyje išsiskleidę renkamas tą dieną švęsti ar įvertiname laisvę?

Vasario 14 Cicero LB nariai rinkosi trumpai turėtą Lietuvos Nepriklausomybę paminėti ir padedant kun. dr. K. Trimakui šv. Mišių metu, o dr. Petriui V. Kisieliui parapijos salėje pasvarstyti laisvės ir atsakomybės ryšį.

Susirinko bažnyčion ir salėn apie 150 asmenų. Matyt išgirdom pavergtos Lietuvos kvietimą jungtis su tauta bendrai maldai, ryžtis vieningai kovai su priešais ir pajusti bei įsitikinti, kad esame su Lietuva neapleidžiamai sujungti, jei skaitome save lietuviams. Išlikti, drąsiai ir aiškiai išpažinti Dievą, mylėti tėvų šalį Lietuvą kvietė invokacijoje parapijos

x Dr. K. A. Šukys, Kankakee, Ill., „Draugo“ ir lietuviškos veiklos rėmėjas, atsiuntė 30 dol. dienraščio stiprinimui ir 10 dol. už kalėdines korteles ir kalendorių. Dr. K. A. Šukui, mūsų garbės prenumeratoriui, tariame nuoširdų aciu.

x Alfonsas Krakauskas iš Chicago parėmė „Draugą“ 25 dol. dekiu ir pratęsė prenumeratą 1988 metams. Alf. Krakauską skelbiame garbės prenumeratorium, o už auką labai dėkojame.

x Kun. P. Baltrumas, Drain, Oregon, adv. Saulius Kuprys, Riverside, Ill., rašyt. Apolinaras Bagdonas, Chicago, Ill., Danutė Garbonkus, Chicago Ridge, Ill., Vaclovas Slusnys, Detroit, Mich., Bruno Jasevičius, Dearborn, Mich., V. Voleratas, Delran, N.J., už kalėdines korteles ir kalendorių atsiuntė po 10 dol. aukų. labai dėkojame.

x Hubert Jodwalis, Salcha, Alaska, Jonas Kardokas, Baltimore, Md., Vladas Lelis, Rochester, N.Y., Kazė Brazas, Oak Lawn, Ill., Eug. Kleinas, Wollaston, Mass., Stasys Mickus, Boulder, Co., Birutė Židonis, Riverside Ill., R. Paškus, Darien, Ill., Aleksas Jančys, Palos Hills, Ill., A. Krameris, St. Petersburg Beach, Fla., už kalėdines korteles ir kalendorių atsiuntė po 15 dol. aukų. Labai dėkojame.

administratorius kun. dr. J. Šarauskas, jei tik laikas leidžia, visuomet dalyvaujantis lietuvių patriotinių švenčių minėjimuose.

Dr. P. V. Kisieliaus kalba minėjimo pagrindinis punktas, buvo nepaviršutiniška, o apsvaistytą, gerai paruoštą. Temos pristatymas, apipavidalinimas ir praktiškas sprendimas rado atgarsį kiekvieno klausytojo širdyje. Ji palietė širdį, protą ir valią – uždegė veikti, ypač tuo momentu, kada vyko Lietuvoje Vasario 16 minėjimai.

Jo kalbos pagrindinė mintis buvo laisvė ir atsakomybė. Žmogus, kaip asmuo ir Dievo vaikas, turi prigimtine teise būti laisvas. Tos teisės vedami mes bėgome iš Lietuvos (nors galvojome, kad greit sugrįšime...). Tačiau didelė dalis lietuvių pasiliko. Jų tarpe nemažai tokių, kurie sąmoningai atsisakė ta teise pasinaudoti, kad pasilikę tėvynėje galėtų ją apginti, išsaugoti, dėl žmonių teisių kovoti ir jei reikės, net ir gyvybę atiduoti. Jų dalia – kančiomis, trėmimais, persekiojimais, net retai ir mirtis. Tauta jiems buvo aukščiau nei asmeninė laisvė. Bet pabėgusiems ta teise pasinaudojimas uždegė atsakomybę jiems ir jų vaikų, ir vaikų vaikų generacijoms atlikti moralinę pareigą, atsilyginti už visos tautos laisvę kovojantiems ir kenčiantiems sesėms ir broliams. Ta skola, „kaip gimtoji nuodėmė“, eis iš kartos į kartą ir bus atmokėta tik Lietuvai atgavus nepriklausomybę.

Prelegentas nekalbėjo apie lietuviškų institucijų ir vyriausybės ir jaunųjų vadavimą or-

ganų pareigas, bet pabėžė nepakeičiamą svarbą tą pareigą atlikti paskiram asmeniui. Kalbėtojas įrodė tą faktais, koki skirtumą padarė pavienių asmenų telegramos ir laiškeliai gelbstint Bą Gajauską, P. Gražulį ir jau mirusį Karl Liną. Nelaukime ką padarys LB, Vlikas ar Alta, nes per mažai jų yra daroma. Kiekvieno lietuvi pareiga rašyti, telefonuoti laikraščiams, kongresmanams, senatoriams, disidentams. Tuo pat reikalui iškilus reaguoti, o ne kai per vėlu.

Jau prieš savo kalbą prelegentas išdalino kreipimosi tekstu į „Chicago Tribune“, ir „Sun-Times“ dėl Lietuvoje numatytų Vasario 16 minėjimų ir galimų susirėmimų aprašymo jų laikraščiuose.

Minėję programą atliko sol. Laima Stepatienė, akompanuojant pianistui Manigirdui Motekaičiui, kuris be to dar gražiai paskambino G. Gudauskienės variacijais „Pasvarscyk antela“ tema.

Solistės dainuojamos Simkaus, Sodeikos, Banaičio dainos susirinkusiųjų buvo su dėmesiu išklaustos ir šiltais, ilgais plojimais įvertintos, taip, kad solistei neliko nieko kito, kaip dar du bus sudainuoti. Ji buvo apdovanota raudonų tulpių puokšte tuo jai parodant, kad ciceriečiai ją myli. Laima Stepatienė toli nuo Cicero gyvena, bet yra Sv. Antano parapietė ir kiekvieną sekmadienį kartu su savo vyru Algirdu dalyvauja lietuviškoje sumoje ir ju metu neretai pagieda. Turėdama platų giesmių repertuarą ji kalėdiniame laikotarpyje sumos

Gailė Eidukaitė ir Saulius Eidukas skaito Lietuvos Nepriklausomybės akta minėjime Marijos aukšt. mokyklos salėje vasario 14 d.

Nuotr. J. Tamulaičio

IS ARTI IR TOLI

J. A. VALSTYBĖSE

— Po 27 metų pareigose Philadelphia arkivyskupas kardinolas John Krol pasitraukė į pensiją. JAV LB Philadelphia apylinkės valdyba laišku padėkojo kardinolui už jo teiktą dėmesį lietuviams ir pavergtos Lietuvos reikalams. Laiške prisiminta jo artimas ryšys su LB apylinkės valdyba 1968 m. Philadelphia minint Lietuvos 50 metų nepriklausomybės sukaktį, 1969 m. organizuojant Ekumeninę maldos dieną už Pabaltijo valstybes, šv. Kazimiero 500 m. jubiliejus iškilmes ir pereinantis metais Lietuvos 600 m. krikšto sukaktį.

— Inž. Ramojus Vaitys yra JAV LB krašto valdybos paskirtas LB atstovauti Lituanistikos studijų ir tyrimų centro taryboje 1988 metų laikotarpy.

— Į Lietuvių Fondo pelno skirstymo komisiją Lietuvių Fondas ir JAV LB krašto valdyba skiria po tris atstovus. 1988 metams į pelno skirstymo komisiją LB krašto valdyba paskyrė inž. Algimantą S. Gečį, dr. Petrą Kisielių ir doktorantą Robertą Vitą. Antrininku pakviestas visuomenininkas Bronius Juodelis.

Maldą prieš vaišes sukalbėjo prel. J. Prunskis. Svečius ir suaktyvininkę pasveikino dukters Sabinos vyras John Hanson. Po to buvo gera vakarienė, grojant orkestrui.

Prie garbės stalo šalia jubiliešės Teklės Ručienės sėdėjo jos dukterė Sabina su vyru John Hanson, sūnus Walter, dr. V. Račkauskas su žmona, jubiliešės sesers sūnus Alex Peter su žmona Charlothe, jubiliešės sesers dukterė Zina Stroschine, krikšto dukterė Sylvia Termenas, giminaitė Bernice Abromavičius ir prel. J. Prunskis.

Po skaniai paruoštų vaišių buvo progos visiems pasišokti. Svečiai galėjo skanėti dviem tortais, kuriuos su jubiliejaus simboliais iškepė V. Samoška ir Irena Narušytė, o antrą — New Deluxe kėpykla.

Į vaišes atsilankė ir naujieji klebonai kun. J. Kuzinskas, kun. A. Puchenskis, dalyvavo kun. A. Kiškūnas, kun. F. Kireilis, kun. P. Paurazas, kun. A. Miciūnas, kun. P. Cibulskis.

J. Daugl.

PAGERBS STUTTHOFE NUKANKINTUS LIETUVOS IKAITUS

Lietuvių Politinių kalinių sąjungos centro valdyba kovo 20d. Chicagoje ruošia Lietuvos ikaitus suėmimo 45 m. sukakties paminėjimą. Kovo 20 d. 10:15 val. Jėzuitų koplyčioje yra užprašytos šv. Mišios pasimelsti už nukankintus lietuvių ikaitus Stutthofio koncentracijos lageryje. Šv. Mišias atnašaus ir pamokslą pasakys kun. Juozas Vaisnys, SJ.

Tuoju po Mišių 11:30 val. Jaunimo centro mažojoje salėje bus trumpa akademija tema „Stutthofas — Gulagas“. Apie Stutthofio koncentracijos lagerį kalbės prof. Mečys Mackevičius ir Pilypas Narutis, o apie sovietinės Rusijos gulagus — prof. Vytautas Skudis ir Povilas Vaičekas. Vadovaus dr. Adolfas Damušis. Prašomi visi dalyvauti pamaldose ir akademijoje programoje.

(jė)

Advokatas Jonas Gibaitis
6247 S. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60629
Tel. — 776-8700

Darbo val. nuo 9 iki 7 val. vak. Šeštad. 9 v. r. iki 1 val. d.